БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

16 ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 181 (4172).
12 СЕНТЯБРЬ
ЖУМА
1969 ЙИЛ
Баҳоси 2 тийин

СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигин билан ХХР Давлат Кенгашининг Бош министри Чжоу Энь-лайнинг Пекинда учрашуви

Ўзаро келишиб олинганига мувофиқ 1969 йил 11 сентябрда Пекинда Вьетнам Демократик Республикасидан Москвага қайтиб келаётган СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигин билан ХХР Давлат Кенгашининг Бош министри Чжоу Энь-лайнинг учрашуви бўлиб ўтди.

Ҳар икки томон ўз позицияларини ошкора тушунтириб бердилар ва ҳар икки томон учун фойдали суҳбат ўтказдилар.

Учрашувда Совет томонидан КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев ва СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари М. А. Яснов қатнашдилар.

Учрашувда Хитой томонидан ХХР Давлат Кенгаши Бош министрининг ўринбосари Ли Сянь-нянь ва ХХР Давлат Кенгаши Бош министрининг ўринбосари Се Фу-чжи қатнашдилар.

В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 100 ЙИЛЛИГИ ШАРАФИГА ОЛИНГАН СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРНИНГ БАЖАРИЛИШИНИ ТАЪМИНЛАШ ЮЗАСИДАН РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ ТАШКИЛОТЧИЛИК ВА СИЁСИЙ ИШИНИ ЯНАДА АВЖ ОЛДИРИШ ТЎҒРИСИДА

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ XVI ПЛЕНУМИНИНГ ҚАРОРИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўрток Ш. Р. Рашидовнинг «В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлаш юзасидан республика партия ташкилотларининг ташкилотчилик ва сиёсий ишини янада авж олдириш тўғрисида»ги докладини тинглаб ва муҳокама қилиб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қайд қиладики, республика партия ташкилотлари хўжалик ва маданий қурилишга партия раҳбарлигининг услуб ва методларини такомиллаштириш, меҳнаткашларни Ленин юбилейи шарафига олинган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажаришга сафарбар этиш юзасидан каттагина ишларни амалга оширмоқдалар.

Беш йилликнинг ўтган уч йилида Ўзбекистон саноати пландан ташқари 240 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди. Шу йилнинг 8 ойлик плани бажарилди. Энергетика, машинасозлик, газ ва химия саноати, рангли металлургия тез суръатлар билан ривожланмоқда. Енгил, озиқ-овқат саноати ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқлари янада ривожланди.

Республика корхоналарида резервларнинг ленинча кўригини ўтказиш ва беш йиллик планни муддатидан илгари бажариш юзасидан оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилган Каттақўрғон ёғ-мой комбинатининг ташаббуси кенг қанот ёйди. Бу ташаббус Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети томонидан маъқулланган эди. «Ташавтомаш» заводи, Чирчиқ электо химия комбинти, Ўзбекистон металлургия заводи, Тошкентдаги «Қизил тонг» фирмаси ва бошқа кўпгина корхоналарнинг партия ташкилотлари доҳийнинг тарихий юбилейини муносиб кутиб олиш учун меҳнаткашларнинг мусобақасини моҳирлик билан йўлга қўймоқдалар.

Қурувчилар ва монтажчиларнинг кўп минг кишилик армияси олинган юксак мажбуриятларни бажариш мақсадида фидокорона меҳнат қилмоқда. Улар шу йилнинг саккиз ойи ичида 450 миллион сўмлик асосий фондларни фойдаланишга топширдилар, бир миллиард сўмликдан ортиқ капитал маблағларни ўзлаштирдилар.

Республика транспорт ва алоқа корхоналарининг коллективлари беш йилликнинг уч йили давлат планларини ва олинган социалистик мажбуриятларни бажардилар.

Қишлоқ хўжалигини, айниқса унинг етакчи тармоғи бўлган пахтачиликни юксалтиришда каттагина муваффақиятларга эришилди. 1966–1968 йилларда давлатга 12 миллион 138 минг тонна ёки шундан илгариги уч йилдагига нисбатан 874 минг тонна кўп пахта сотилди. Республика пахтакорлари жуда мураккаб об-ҳаво шароитида бу йил ҳамма жойда мўл ҳосил етиштирдилар, пахтани териш ва топширишга киришдилар.

Қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқлари ҳам яхши ривожланяпти, ғаллакорлар давлатга дон сотиш ва топшириш беш йиллик планини ошириб бажардилар. Беш йилликнинг уч йили мобайнида шундан илгариги уч йилдагига нисбатан шоли етиштириш 1,5 баравар, сабзавот ва полиз экинлари маҳсулоти — 42 процент, мева ва узум — 17 процент, сут — 682 минг тонна, тухум — 291 миллион дона, қоракўл тери — 524 минг дона ва пилла 48 минг центнер кўпайди. Гўшт, сут, тухум тайёрлаш планлари бажарилмоқда.

Сув хўжалиги қурилиши, ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш ва янги ерларни ўзлаштириш соҳасида ҳам катта ишлар амалга оширилмоқда.

Аҳолига хизмат кўрсатиш янада ривожланди. Уч йил ичида давлат ва кооператив савдоси товар обороти 34 процент кўпайди. Аҳолига тўйимли маҳсулотлар, юқори сифатли кийим-кечак, пойафзал, мебель, маданий-маиший ва хўжалик аҳамиятига эга бўлган товарлар сотиш кўпайди. Умумий овқатланиш корхоналарининг тармоғи кенгайди. Маиший хизмат кўрсатиш миқёси ўсди. Шаҳар ва қишлоқларнинг ободончилиги ва санитария ҳолати яхшиланмоқда.

Бутун совет халқи қатори Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг Ленин юбилейини муносиб кутиб олиш учун мусобақа натижаларини якунлаш тартиби ва ғолибларни рағбатлантириш тадбирлари ҳақидаги қарорини зўр қониқиш билан қарши олдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми қайд қиладики, КПСС XXIII съезди қарорларини актив ва изчил амалга ошириш республика партия ташкилотларининг ҳаётини бойитди, уларнинг амалий фаолиятида конкретлик, ишчанлик кенг ўрин олди. Қуйи партия звеноларининг сони ўсмоқда. Кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш иши яхшиланди. Ҳозирги вақтда партия, совет ва хўжалик органларига одатда яхши тайёргарлиги бўлган, ғоявий чиниққан, ғайратли ходимлар бошчилик қилмоқдалар.

Ленин юбилейига тайёргарлик партия ташкилотларининг омма ўртасида олиб бораётган ғоявий-тарбиявий ишларини янада яхшилашга олиб келди. Партия маорифи системасидаги ўтган ўқув йилида марксизм-ленинизм назариясини 460 минг киши ўрганди. Партия ташкилотлари ғоявий ҳаётининг активлашуви меҳнаткашлар кенг оммаси коммунистик дунёқарашини шакллантириш, уларни ҳаётбахш, совет ватанпарварлиги, пролетар интернационализми, халқлар дўстлиги ва қардошлиги руҳида тарбиялаш ишларини кучайтиришга ижобий таъсир кўрсатмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми таъкидлайдики, юбилей шарафига олинган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш республика партия ташкилотларининг ташкилотчилик ва сиёсий ишларини янада такомиллаштиришни қатъий талаб этади. Шундай бўлгани ҳолда айрим партия комитетларининг фаолияти ҳозирги талабларга жавоб бермаётир. Корхоналар, қурилишлар, колхозлар, совхозлар ва умуман тармоқларнинг ишидаги камчиликларга барҳам бериш юзасидан ҳамма вақт ҳам таъсирли чоралар кўриляпти, деб бўлмайди. Давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш учун ҳануз изчил ва қатъий кураш олиб борилмаяпти, юбилей шарафига олинган мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлашда бошланғич партия ташкилотларига ҳамма жойда ҳам конкрет ёрдам кўрсатиляпти, деб бўлмайди.

Меҳнат унумдорлигининг секин ўсаётганлиги кўпчилик саноат корхоналари ишидаги нуқсонлардан бири бўлиб қолмоқда. Бир қатор республика министрликлари ва область ижроия комитетлари бўйича капитал қурилиш жуда қониқарсиз олиб борилмоқда.

Бу йил темир йўл ва автомобиль транспортида анчагина қолоқликка йўл қўйилди. Республика граждан авиацияси ва алоқа корхоналарининг ишида жиддий камчиликлар мавжуд.

Кўпчилик колхоз ва совхозларда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш соҳасида жиддий қолоқликка йўл қўйилди, дағал хашак жамғариш ва силос бостириш секин бормоқда. Айрим хўжаликлар пахта йиғим-теримига қониқарсиз тайёргарлик кўрдилар.

«Узсельхозтехника» корхоналари ва ташкилотларининг бир қисми терим машиналари ва бошқа қишлоқ хўжалик техникасини ўз вақтида ремонт қилишни таъминламаётир. «Узглавводстрой» ва «Каршистрой» ташкилотлари сув хўжалиги ишлари планини бажаришда орқада қолмоқдалар.

Айрим партия комитетлари савдо, соғлиқни сақлаш, халқ маорифи, аҳолига коммунал ва маиший хизмат кўрсатиш масалалари билан бўш шуғулланмоқдалар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми саноат, қурилиш, қишлоқ хўжалиги ва меҳнаткашларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш соҳасидаги камчиликлар, даставвал, айрим область, шаҳар ва район партия комитетлари Ленин юбилейига тайёргарлик кўриш юзасидан белгиланган тадбирларнинг бажарилиши устидан кундалик назоратни амалга оширмаётганликлари сабабли юз бермоқда деб ҳисоблайди.

Партия комитетлари кадрларга ҳамма вақт ҳам юксак талабчанлик қилмаётирлар, уларни топширилган иш соҳаси учун юксак жавобгарликни сезиш руҳида тарбиялашга зарур даражада эътибор бермаётирлар. Ижрони амалда текшириш кўпчилик область, шаҳар ва район партия комитетлари ташкилотчилик фаолиятидаги бўш звено бўлиб қолмоқда.

В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик кўриш муносабати билан ғоявий-тарбиявий ишни кучайтириш юзасидан ўзлари белгилаган тадбирларни қониқарсиз бажараётган партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотлари оз эмас.

Илмий ва ижодий ташкилотларда, маданият муассасалари ва ўқув юртларида юбилей тадбирлари етарли равишда аниқлик билан бажарилмаётир. Айрим газеталар ва журналларнинг редакциялари, радио ва телевидение оммага ғоявий таъсир кўрсатиш формалари ва воситаларининг бой арсеналидан етарли даражада фойдаланмаётирлар.

Айрим область, шаҳар ва район партия комитетлари совет, комсомол, касаба союз ва бошқа жамоат органлари ишининг услуб ва методларини такомиллаштириш ҳақида зарур даражада ғамхўрлик қилмаётирлар, уларнинг сиёсий ва хўжалик вазифаларини ҳал қилишдаги роли ҳамда жавобгарлигини етарли равишда оширмаётирлар, ана шу ташкилотларда ишлаётган коммунистларга нисбатан қаттиқ талабчанлик кўрсатмаётирлар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми **қарор қилади:**

1. Область, шаҳар ва район партия комитетларига, бошланғич партия ташкилотларига, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол органларига ушбу қарорда қайд қилинган камчиликларни бартараф этиш вазифаси юклатилсин.

Пленум шу нарсани таъкидлайдики, ҳозирги вақтда коммунистлар ва барча меҳнаткашларнинг В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан белгиланган тадбирларни муваффақиятли амалга оширишдан кўра муҳимроқ ва шарафлироқ вазифаси йўқ. Беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақа қатнашчиларининг ижодий ва ватанпарварлик ташаббусини ҳар тарафлама қўллаб-қувватлаш зарур, юбилей социалистик мажбуриятларининг бажарилишини таъминлаш юзасидан ташкилотчилик ва сиёсий ишни янада кенг авж олдириш керак.

2. Область, шаҳар ва район партия комитетлари зиммасига саноат меҳнаткашлари коллективларининг куч-ғайратини ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини янада оширишга, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг сифатини яхшилашга, ички хўжалик резервларидан кенг фойдаланишга қаратиш, хўжаликни юритишнинг иқтисодий методларини, меҳнатни илмий асосда ташкил қилишни кенг жорий этишни таъминлаш, давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, ҳар бир ходимнинг топширилган иш учун масъулиятини ошириш вазифаси юклатилсин.

3. Пленум партия ва совет органларидан, қурилиш ва монтаж ташкилотларининг раҳбарларидан ишлаб чиқариш қувватлари, уй-жойлар, мактаблар, болалар ва даволаш муассасаларини ўз вақтида ишга туширишни, капитал маблағларнинг тўла ўзлаштирилишини таъминлашни талаб этади. Асосий эътибор қурилиш материаллари саноати корхоналари ва транспортнинг ишини яхшилашга, қурилиш ва монтаж ташкилотларини хўжаликни юритишнинг янги шароитларига ўтказишга тайёрлашга қаратилиши даркор.

4. Пленум шу нарсани таъкидлайдики, 4 миллион 100 минг тонна пахта етиштириш ва давлатга сотиш юзасидан олинган юбилей мажбуриятларини бажариш республика коммунистлари ва барча меҳнаткашларининг интернационал ҳамда ватанпарварлик бурчидир. Бу вазифани муваффақиятли ҳал қилиш манфаатларини кўзлаб партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари ҳар бир колхоз ва совхозда ишнинг аниқ ташкил қилинишини, ҳосилнинг қисқа муддатда ва нобуд қилмасдан йиғиб-териб олинишини таъминлашлари зарур. Пахта теримида барча қишлоқ аҳолиси қатнашишига эришиш, шаҳарлар ва район марказларининг қишлоққа ёрдам беришини ташкил этиш зарур. Барча мавжуд пахта териш машиналари ўз вақтида ишга туширилиши керак. Етиштирилган ҳосилни териб олишнинг муваффақияти асосан улардан моҳирлик билан фойдаланишга боғлиқдир.

5. Партия ташкилотларининг, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг, колхоз ва совхозлар раҳбарларининг эътибори чорвачиликни янада ривожлантиришга, чорва моллар туёғини тўла тиклашга, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш планларини сўзсиз бажаришга, чорва молларни қишловга яхшилаб тайёрлашга қаратилсин. Озуқа жамғариш, ҳар бир хўжаликдаги чорва молларни шу ернинг ўзида жамғарилган ем-хашак билан таъминлаш ишини кескин яхшилаш лозим.

6. Қишлоқ хўжалик, Мелиорация ва сув хўжалиги министрликларига, «Узглавводстрой»га ва «Средазирсовхозстрой»га ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, капитал текислаш ва янги ерларни суғоришни кучайтириш, бунда асосий эътиборни янгидан ўзлаштириладиган массивларда совхозлар қурилишини тезлаштиришга қаратиш таклиф этилсин.

7. Партия комитетлари, меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари, касаба союз ва комсомол ташкилотлари аҳолига савдо, медицина ва коммунал-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш, хизмат кўрсатиш тармоғи ходимларини ўз касбларидан фахрланиш, совет кишисига яхшироқ хизмат кўрсатишга интилиш руҳида тарбиялаш юзасидан зарур чоралар кўришлари керак.

Савдо министрлигига, «Ўзбекбирлашув»га, Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлигига савдо, умумий овқатланиш ва маиший хизматни янада ривожлантиришни, ўзларининг ички резервларидан ва хўжалик ташкилотлари, колхозлар ҳамда совхозларнинг имкониятларидан тўлароқ фойдаланишни таъминлаш, шу асосда аҳолининг кундалик эҳтиёжига зарур бўладиган саноат ва озиқ-овқат товарларига, маиший хизмат кўрсатишга бўлган талабларини тўла қондиришга эришиш вазифаси юклатилсин.

Соғлиқни сақлаш министрлиги ва унинг жойлардаги органларига асосий эътиборни медицина хизматининг барча турларини айниқса қишлоқ жойларида янада такомиллаштиришга қаратиш таклиф этилсин.

Коммунал хўжалик министрлигининг эътибори ўз қарамоғидаги корхоналарнинг мавжуд қувватларидан максимал фойдаланиш, уларни реконструкция қилиш ва янги техника билан ускуналаш, шаҳарлар ва қишлоқлар аҳолисига хизмат кўрсатиш маданиятини ошириш зарурлигига қаратилсин.

8. Область, шаҳар, район партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотларининг асосий вазифаларидан бири — иш услуби ва методларини янада такомиллаштиришдан иборат деб ҳисоблансин. Бошланғич ва цех партия ташкилотларини, партия группаларини мустаҳкамлашга, уларнинг хўжалик-сиёсий вазифаларни ҳал қилишдаги ролини оширишга бундан кейин ҳам алоҳида эътибор бериш зарур.

Кадрлар билан муттасил ишлаш, давлат ва хўжалик раҳбарлигининг барча участкаларини, касаба союз, комсомол ва бошқа жамоат органлари аппаратини, етук, ғоявий жиҳатдан чиниққан, зарур даражадаги ишчанлик сифатларига эга бўлган ходимлар билан мустаҳкамлаш партия комитетлари фаолиятининг асоси бўлмоғи лозим. Ленинча традицияларга амал қилиб, энг яхши тайёргарликка эга бўлган ишчилар ва колхозчиларни раҳбарлик лавозимларига дадил кўтариш керак.

9. Область, шаҳар ва район партия комитетларига қабул қилинган қарорларнинг ижросини назорат қилиш ва бажарилишини ташкил этиш ишидаги камчиликларга барҳам бериш, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол органлари раҳбарларининг юбилей социалистик мажбуриятларининг бажарилиши учун шахсий жавобгарлигини кучайтириш вазифаси юклатилсин.

10. Пленум Ленин назарий меросини пропаганда қилишни янада кучайтириш партия ташкилотларининг идеология иши соҳасидаги энг муҳим вазифаси деб ҳисоблайди. Ленин ғояларини пропаганда қилиш жанговар, ҳужумкор характерда бўлмоғи, буржуазия пропагандасини фош қилишга, барча совет кишиларида коммунистик эътиқодни, совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми ҳис-туйғуларини тарбиялашга, омманинг сиёсий ва меҳнат активлигини янада ўстиришга ёрдамлашмоғи даркор.

* * *

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Пленуми КПСС ленинчи Марказий Комитети теварагига маҳкам жипслашган республика коммунистлари, барча меҳнаткашлари партия XXIII съезди қарорларини амалга ошириш учун бундан кейин ҳам ҳормай-толмай ишлайдилар, В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига қабул қилинган социалистик мажбуриятларнинг сўзсиз бажарилишини таъминлайдилар, доҳийнинг тарихий юбилейини коммунистик қурилишнинг барча участкаларида янги шонли ғалабаларга эришган ҳолда кутиб оладилар, деб қатъий ишонч билдиради.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ ПАРТИЯ-ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ ВДРДА БЎЛИШИ ТЎҒРИСИДА

ХАНОЙ, 10 сентябрь. (ТАСС). Ўрток Хо Ши Минни дафн этиш маросимларида ҳозир бўлмоқ учун келган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин бошчилигидаги Совет партия-ҳукумат делегацияси 6 сентябрдан 10 сентябргача Вьетнам Демократик Республикасида бўлди.

Шу муносабат билан эълон қилинган ахборотда, жумладан, айтиладики, партия-ҳукумат делегацияси ВДРда бўлган чоғида Вьетнам Меҳнаткашлар партияси ва Вьетнам Демократик Республикасининг раҳбарлари билан самимий учрашувлар ўтказди.

Партия-ҳукумат делегацияси Коммунистик партия ва Совет ҳукумати коммунистик қурилиш соҳасида ўтказаётган тадбирлар тўғрисида, шунингдек СССРнинг ташқи сиёсий ҳаракатлари тўғрисида вьетнамлик ўртоқларга ахборот берди.

Партия-ҳукумат делегацияси Америка империалистлари Вьетнам халқига қарши бошлаган агрессив урушни қатъий қоралади ҳамда курашда, Шимолий Вьетнамда социализм қурилишида, жанубни озод этишда ва Ватанни тинч йўл билан бирлаштиришда Вьетнам халқига зарур ёрдам ва мадад кўрсатишни давом эттиришга аҳд қилганлигини таъкидлади. Совет Иттифоқи Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронти билан Жанубий Вьетнам Республикаси муваққат революцион ҳукуматининг 10 банддан иборат батафсил программасини қўллаб-қувватлайди. Қўшма Штатлардан Вьетнамдаги агрессив урушни тўхтатишни, АҚШ ва унинг гумашталарининг ҳамма қўшинлари жанубий Вьетнамдан сўзсиз олиб чиқиб кетилишини қатъий талаб қилади: Қўшма Штатлар Вьетнам халқининг асосий миллий ҳуқуқини ҳурмат қилмоғи ва Жанубий Вьетнам аҳолисига ўз ишларини четдан ҳеч ким аралашмаган ҳолда ўзи ҳал қилиш имкониятини бермоғи керак.

Вьетнамлик ўртоқлар, дейилади ахборотда, мамлакатни қутқариш учун Америка империалистларига қарши курашда Вьетнам халқи эришган катта ғалабалар тўғрисида ахборот бердилар.

Вьетнам раҳбарлари Америка агрессорларига қарши мамлакатни қутқариш учун курашда, шунингдек Вьетнам Демократик Республикасида социализм қурилиши учун курашда Вьетнам халқига ҳар томонлама ёрдам бериб келган ва ёрдам бераётган Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, ҳукумати ва халқига қизғин миннатдорчилик билдирдилар.

ХАНОЙДАН ҚАЙТА ТУРИБ

Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг Раиси, Вьетнам Демократик Республикасининг Президенти Хо Ши Минни дафн этиш маросимида қатнашганларидан сўнг Ханойдан қайтиб келаётган бир қанча мамлакатларнинг партия-ҳукумат делегациялари ва коммунистик партияларнинг делегациялари 11 сентябрга ўтар кечаси Тошкентга келдилар.

Тошкентга келган делегациялар орасида Болгария Компартияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Ж. Живков бошчилигидаги Болгария Халқ Республикаси делегацияси; Венгрия Ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Венгрия Халқ Республикаси Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Л. Фехер бошчилигидаги Венгрия Халқ Республикаси делегацияси; Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси. Германия Бирлашган Социалистик партияси Франкфурт-Одер округ комитетининг биринчи секретари Э. Мюккенбергер бошчилигидаги Германия Демократик Республикаси делегацияси; Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитетининг секретари Д. Моломжамц бошчилигидаги Монголия Халқ Республикаси делегацияси; Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Польша Халқ Республикаси касаба союзлари Марказий Советининг Раиси И. Лога-Совиньский бошчилигидаги Польша Халқ Республикаси делегацияси; Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиумининг аъзоси. Словакия Социалистик Республикаси ҳукуматининг Раиси П. Цолотка бошчилигидаги Чехословакия Социалистик Республикаси делегацияси; Франция Коммунистик партияси Сиёсий бюросининг аъзоси Ф. Бийу бошчилигидаги Франция Коммунистик партияси делегацияси: партиянинг Бош секретари Ж. Голлан бошчилигидаги Буюк Британия Коммунистик партиясининг делегацияси; партия Бош секретарининг ўринбосари Э. Берлингуэр бошчилигидаги Италия Коммунистик партияси делегацияси; партиянинг Бош секретари Г. Холл бошчилигидаги АҚШ Коммунистик партияси делегацияси; партиянинг Бош секретари П. Вержес бошчилигидаги Реюньон Коммунистик партияси делегацияси бор эди.

Вьетнам Демократик Республикасининг СССРдаги элчиси Нгуен Тхо Тян ҳам шу самолётда келди.

Келган кишиларни аэродромда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюро аъзолари И. Г. Анисимкин, В. Г. Ломоносов, М. М. Мусахонов, Ё. С. Насриддинова, Р. Н. Нишонов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолигига кандидат М. Т. Турсунов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари С. К. Зиёдуллаев, И. В. Марцинюк кутиб олдилар.

Чет мамлакатларнинг партия ва давлат арбоблари бироз дам олганларидан кейин Тошкентдан Москвага жўнаб кетдилар. (ЎзТАГ)

ЛЕНИНЧА ЛЕКТОРИЙ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузурида ишлаб турган Ленинча лекторийда 11 сентябрь куни навбатдаги лекция ўтказилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин «Социалистик индустрлаштириш ленинча программаси ва унинг Ўзбекистонда амалга оширилиши» тўғрисида лекция ўқиди.

(ЎзТАГ).

МАЖБУРИЯТ ОШИРИБ БАЖАРИЛАДИ

Бўстонлиқ районидаги 14-«Хўжакент» совхозининг сабзавоткорлари пландаги 400 ўрнига 408 тонна турли сабзавот маҳсулотлари тайёрлаб, йиллик планни муддатидан илгари бажаришди.

Бундай муваффақиятни қўлга киритишга Нажим Мирзааҳмедов, Карим Эрназаров, Олим Раҳматов бошлиқ, бригада аъзолари катта ҳисса қўшдилар.

Совхозда помидордан мўл ҳосил олинмоқда. Шу кунгача ектаридан 26 тоннадан помидор ҳосили олинди. Сабзавоткорлар яна 10 тоннадан ҳосил олишни мўлжаллашаяпти. Совхоз сабзавоткорлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб давлатга яна 400 тонна сабзавот сотиш учун қўшимча мажбурият олдилар.

А. РАХИМБЕРДИЕВ.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ДАҒАЛ ХАШАК ТАЙЕРЛАШ ВА СИЛОС БОСТИРИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1969 ЙИЛ 11 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — районлар, **иккинчи стун** — дағал хашак жамғариш планининг бажарилиш проценти; **учинчи стун** — силос бостириш мажбуриятининг бажарилиш проценти:

Орджоникидзе	103,7	69,3	Янгийўл	80,4	78,3
Бўка	93,4	74,1	Бекобод	75,4	61,5
Юқори Чирчиқ	90,0	98,4	Оққўрғон	73,7	89,5
Калинин	88,5	98,4			
Ўрта Чирчиқ	86,8	50,0			
Бўстонлиқ	81,3	32,4	Область бўйича:	85,5	75,5

КОЛХОЗ ҲАЁТИНИНГ КЎЗГУСИ

Қишлоқ хўжалик артели намунали Устави лойиҳаси Янгийўл районидаги Ҳамроқул Турсунқулов номли колхоз аъзолари муҳокамасида

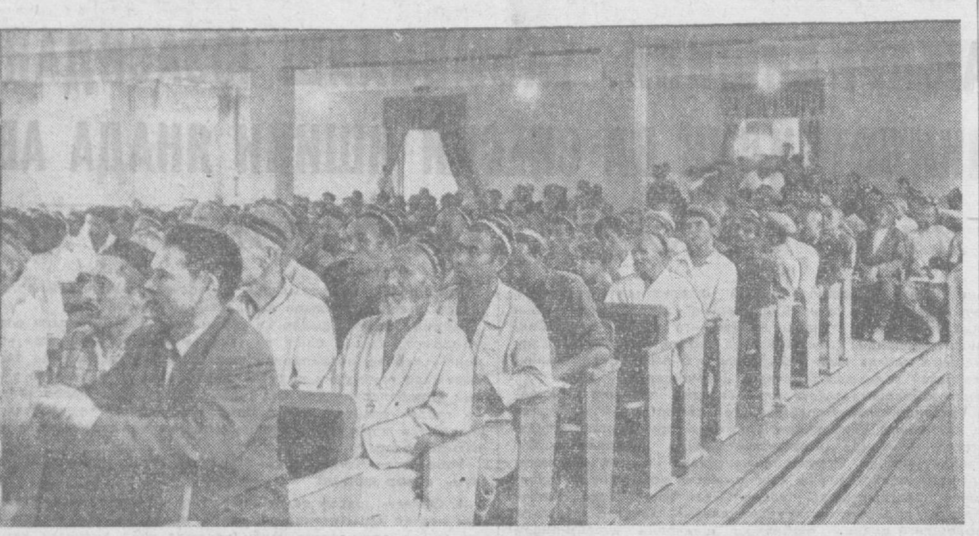

СУРАТЛАРДА: коллективлаштиришнинг ветеранларидан бири Мирсулаймон Ёқубов (чапда) нутқ сўзламоқда. (Ўнгда) мажлис залининг умумий кўриниши.

А. Абалян фотолари.

ҚИШЛОҚ ҳаётида тантанали, шодиёна кунлар кўп бўлган. Аммо бугунгиси ўзгача.

Бундан қирқ йил бурун парча-пурча ерга эга бўлган камбағал деҳқонлар бирлашиб, янги давр остонасига дадиллик билан қадам қўйган эдилар. Ўшанда улар қўлида ҳатто тузукроқ омоч ҳам йўқ эди. Қўш ҳўкизларнинг қовурғаси саналиб ётарди.

Бирлашган ўзар, деганларидек якдиллик, қўлни-қўлга бериб аҳиллик билан меҳнат қилиш бугунги бадавлат ҳаётга олиб келди. Ўша ўз номи билан Шўралисой, яъни, шўра ўсадиган жойларда бугун республикамизгагина эмас, Иттифоқимизга ҳам донг таратган Ҳамроқул Турсунқулов номли колхоз тонг юлдузидек порлаб, турибди.

Бугун қишлоқ меҳнаткашлари коллектив хўжалик бўлиб бирлашганларига қирқ йил тўлган кун арафасида ўзлари қурган Маданият саройига тўпланар эканлар, босиб ўтган йўлларига, содир бўлган ўзгаришларга, бугунги ютуқларга эришиш учун қилинган меҳнат, қийинчиликлар, муваффақиятларга назар ташлайдилар. Улар бугун янги Уставнинг лойиҳасини муҳокама қилиш, фикр ва мулоҳазаларини ўртага ташлаб олиш ниятида эдилар.

Тантанали мажлис бошланишидан олдин колхоз правленияси ва партия ташкилоти бирлашиб, мажлис очишни кимга топшириш, мамлакатимизнинг шонли 50 йиллиги тўйи арафасида колхозга абадий сақлаш учун берилган КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС нинг Қизил Байроғини залга кийм олиб киради, деган масалани муҳокама қилдилар.

Ҳамманинг фикри бир ердан чиқди. Мажлисни очиш коллектив хўжаликнинг ажойиб ташкилотчиси, ўз меҳнати билан кўпчилик ўртасида ҳурмат қозонган, бугунги кунда пенсияга чиққан, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ҳамроқул Турсунқуловнинг энг яқин шогирдларидан бири Мирсулаймон Ёқубовга топшириладиган бўлди, Қизил Байроқни олиб кириш шарафига эса отахон деҳқон, пахта устаси, оппоқ соқоли кўксига нуронийлик касб этиб турган Дадахон ота Раҳимов муяссар бўлди.

Колхоз тузумининг ветеранларидан бири мажлисни очди, иккинчиси муқаддас Қизил Байроқни мажлис залига олиб кирди. Муҳташам маданият саройини тўлдириб ўтирган колхозчи эр-аёллар, ёш-кексалар гулдурос қарсак чалдилар. Ўринларидан туриб, колхоз тузуми афзалликларини миннатдорчилик билан баён этиб, партия ва ҳукуматга бўлган ташаккурларини изҳор қилдилар.

ЕР—БОЙЛИК МАНБАИ

— БЎЛАК-БЎЛАК ерлар бизда йириклаштирилиб, катта майдонларга айлантирилди — деб давом қилди раис. — Бу ҳолни кўрган ўша вақтдаги деҳқонлар ерларимиз катта бўлди, энди бу майдонларда ҳосил учун белни маҳкам боғлаб курашсак бўлаверади, дердилар.

Дарҳақиқат, 1935 йилда колхоз ихтиёрида 486 гектар ер бор эди. 1968 йилга келиб бу майдон 2290 гектарга етди. Колхоз тузумининг дастлабки йилларида колхозда бир гектар ҳам узумзор, мевазор боғ бўлмаган бўлса, ҳозирда 275 гектар токзор, мевазор боғ бор. Кекса боғбон Эргашвой ота Сойибназаровнинг айтишига қараганда, колхознинг ана шу боғларида Ўзбекистондаги ҳамма меваларнинг, узумларнинг нави ўстирилмоқда.

Хўжаликнинг асосий иши — пахтачилик. Бу ерда пахтачилик йил сайин поғонама-поғона юқорига кўтарилиб бормоқда. 1935 йилда 225 гектар ерда пахта етиштирган ва гектаридан 5.2 центнердан ҳосил олинган бўлса, 1967 йилда 1420 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 40.1 центнердан «оқ олтин» етиштирилди.

Колхоз пахтакорлари ҳар йили мамлакатга кўпроқ пахта етказиб бериш вазифасини изчиллик билан амалга ошираётирлар.

Пахтачиликнинг юксалиши, ердан олинадиган унумнинг кўпайиши йўлида ҳар бир колхозчи, механизатор жон куйдириб меҳнат қилмоқда. Бир вақтлари шўра, ғумай ўсиб ташландиқ бўлиб ётган ерлар, сув чиқмайдиган баҳорикор далалар, чорва моллари боқиладиган адирлар деҳқон меҳнати туфайли кўплаб даромад келтирадиган унумдор далаларга айланди.

Колхоз 1935 йилда ҳаммаси бўлиб 12 минг сўм даромад қилган эди. 1967 йилда колхоз кассасига кирган пул 2 миллион 901 минг сўмни ташкил этдики, бу колхозчиларнинг даромади қанчалик ўсганлигини яққол кўрсатиб туради. Ўша даврларда колхозчилар меҳнат кунига бир неча тийинлаб олган бўлсалар, эндиликда бир неча сўмлаб пул олмоқдалар.

Кекса деҳқонлар ерни боқсанг у сени ҳам боқади, элни ҳам боқади, дейдилар. Шу билан бирга улар, ёмон ер йўқ, ерни ёмон қиладиган ҳам, яхши қиладиган ҳам деҳқоннинг ўзи деб айтадилар. Устав муҳокамасига бағишланган мажлисда уста пахтакор, СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНИ РАИМБОЙ ЙЎЛДОШЕВ БУНДАЙ ДЕДИ:

— Ўттиз саккизинчи йилларда бир звено уч-беш гектар ерга эга бўларди, бригадалар эса ўнбеш-йигирма гектар ерда деҳқончилик қиларди. Ҳозир звеноларнинг ери 50—60 гектардан, бригадаларники — 80—100 гектардан кам эмас. Ана шу майдонларда механизация ёрдами туфайли гектаридан 30-35-40 центнердан, ҳатто ундан ҳам ошириб пахта етиштиряпмиз. Бригадамиз аъзолари бу йил 40 центнердан ҳосил олишга сўз беришган. Доҳий юбилейи шарафига, колхозчиларнинг Бутуниттифоқ III съезди шарафига олган мажбуриятларимизни ошириб бажарамиз.

ЮСУФЖОН ЙЎЛДОШЕВ, ОЛИМ УМАРОВ, ЁҚУБ САРИБОЕВ, МИРЗАЛИ ҚЎРШИБЕКОВлар ҳам колхоз Уставининг янги лойиҳасини асосан маъқуллаганликларини, Уставда кўрсатилганидек, ер — бойлик манбаи эканлигини, ана шу манбани яратиш учун ҳар бир киши жон куйдириб меҳнат қилиши зарурлигини айтиб ўтдилар.

ҲАМ ПАХТА, ҲАМ ЧОРВА

ҲАМРОҚУЛ ТУРСУНҚУЛОВ номли колхоз асосан пахтачилик хўжалиги. Лекин, колхозчилар, правление, партия ташкилоти хўжаликнинг бошқа тармоқларини ҳам ривожлантириш учун астойдил қайғурмоқда. Яқин-яқинларда ҳам колхозда чорвачилик фойда келтириш у ёқда турсин, бошқа соҳанинг шатагида эди. Эндиликда фойда келтирадиган тармоққа айланди.

Дастлабки йилларда 87 та йилқи, 378 та қўй-эчки мавжуд бўлса, ҳозирда қорамоллар сони 841 бошга, қўй-эчкилар сони 3487 бошга кўпайди. Бошқа чорва моллари ҳам, парранда ҳам йил сайин кўпаймоқда. Колхоз ҳар йили 300—350 тонна сут, 100 тоннадан ортиқ гўшт, 35-40 минг дона тухум, 80 центнер жун сотмоқда.

Бу шуни кўрсатадики, пахтачилик колхозларида ҳам чорвачиликни ривожлантириш, маҳсулдорлигини ошириш мумкин экан. Агар хўжалик раҳбарлари масаланинг ана шу муҳим томонига чинакамига яхши муносабатда бўлсалар, ҳозирги пайтда кўп хўжаликларда содир бўлаётганидек, чорвачилик асосий тармоқнинг ҳисобига эмас, ўз ҳисобига ривожланиши, ўсиши мумкин.

Пахта, чорва, боғдорчилик, пиллачилик йил сайин юксалаётгани, бу соҳадаги кишилар ўз вазифаларини муваффақиятли бажараётганликлари учун колхоз хўжалиги комплекс ривожланмоқда. Колхозчиларнинг меҳнатга олаётган ҳақлари кўпаймоқда. 1935 йилда колхозчининг бир йиллик даромади 103 сўмни ташкил этган эди. 1967-1968 йилларда 1087 сўмга, ундан ҳам ошиқроққа тўғри келаётир.

ШЎРАЛИСОЙДА коллектив хўжаликнинг туб қўйиб, палак ёзишида жонбозлик кўрсатган, юқорида айтилганидек юксалишларга эришиш меҳнати билан кишилар ўртасида обрў-эътибор орттирган одамларнинг номини бугунги кунда ҳар бир киши ҳурмат билан тилга олади. Марҳум Ҳамроқул Турсунқулов ана шу кишиларга меҳрлик билан раҳбарлик қилган академик деҳқонлардан эди. У билан бирга ишлаган тўққиз кишига Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди. Мирсулаймон Ёқубов, Раимберди Йўлдошев, Абдуваҳоб Асанбоев, Яхшигул Отабоева, Охунбек Жалоловлар шулар жумласидандир. Колхозда 19 киши Ленин ордени билан, 38 киши Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан, 350 киши Совет Иттифоқининг орден ва медаллари билан мукофотландилар. Колхоз тузумининг 40 йиллиги кунида уларнинг номини алоҳида ҳурмат билан тилга олиб ўтилади. Мамат Камолов, Ёқуб Сарибоев, Раҳмонберди Йўлдошев, Алиқул Ҳамроқулов, Дадахон Раҳимов, Толибжон Ҳакимов, Абдумалик Нурматов, Ҳасанбой Умаров ва шулар сингари ўнлаб баҳодир деҳқонлар кўкрагини фидокорона меҳнатлари туфайли орден ва медаллар безаб турибди.

Бу азаматлар, улар билан ишлаган дўстлари ҳамиша ердан кўп унум олиш, хўжаликни комплекс ривожлантириш йўлида курашдилар ва бугунги кунда ана шу фидокорона курашни давом эттирмоқдалар.

ЛЕНИН ВАСИЯТЛАРИ АМАЛДА

МИРСУЛАЙМОН ЁҚУБОВ мажлисни очишдан олдин қисқа, ҳаяжонли нутқ сўзлади. У ўтмишни эслаб гапирарди:

— Биз бу ерларга 1932 йилларда кўчиб келганмиз. Ўша вақтда ўттиз хўжалик яшарди. Тўққизта от, саккизта ҳўкиз бор эди. Олти йилгача мева емаганмиз, шўра ўсиб ётган жойларга кўчат экиб, боғ қилдик. Ўттиз олтинчи йилларга келиб, ўзимиз ҳам мева едик, меҳмонлар олдига ҳам мева қўядиган бўлдик. Деҳқончиликнинг ўша вақтидаги машаққати ҳали эсимиздан чиққан эмас. Шунча уринардик, оладиган ҳосилимиз 4—5 центнердан ошмасди. Омоч билан ер ҳайдаб, кетмон билан жўяк олиб, деҳқончилик қилардик.

Партия, ҳукумат раҳнамо бўлди. Ҳозир ўйлаб кетаман: ўша вақтдаги ҳаётимиз тун қоронғусидек туюлади, бугунгиси қуёш чарақлаб турган ёз кунларидек дилни қувонтиради. Мен, фақат мен эмас, деҳқонларнинг ҳаммаси колхоз тузумидан бениҳоя миннатдор.

У ана шу қисқа нутқидан кейин сўзни доклад учун КОЛХОЗ РАИСИ ЎСАР ЖЎРАЕВга беради.

Раис ўз докладини шундай бошлайди.

— Колхоз тузумининг ташаббускорлари ота-оналар ва опа-сингиллар, бугун биз колхоз тузумининг порлоқ ғалаба йилига қирқ йил тўлган бир вақтда колхоз ҳаётининг асосий қонуни бўлган қишлоқ хўжалик артели Уставининг янги лойиҳасини муҳокама қилиш учун бу ерга тўпландик.

Колхоз тузуми, дейилади Уставнинг бошланишида, совет социалистик жамиятининг ажралмас қисмидир. Бу — деҳқонларнинг қадам-бақадам коммунизмга ўтишининг В. И. Ленин томонидан белгилаб берилган, тарих синовидан ўтган ҳамда уларнинг манфаатларига мос бўлиб тушган йўлдир. Колхозчи деҳқонлар ана шу порлоқ йўлдан бориб мисли кўрилмаган ютуқларга эришмоқдалар, ҳаётларини янгичасига барпо этган ҳолда ҳамиша олға интилмоқдалар.

Коллектив хўжаликнинг ҳаётий эканлигини Ҳамроқул Турсунқулов номли колхоз мисолида яна ҳам ёрқинроқ кўриш мумкин. Қадимда майда-чуйда қишлоқлардан иборат жойда ҳозир тўғри кўчалар, чиройли уйлар қад кўтарган.

Колхоз тузумининг биринчи йиллардаги аҳволи билан ҳозирги пайтдаги аҳволини таққослайдиган бўлсак, жуда катта фарқ борлигини кўрамиз. 1935 йилда колхозчилар хонадони 81 та эди. Ҳозирда колхоз қишлоқларида 802 хонадон бор. Ўша вақтда 225 колхозчи меҳнат қилган бўлса, бугунги кунда 1675 кишига кўпайди.

Улуғ Ленин кўрсатиб берганидек, қишлоқларда яккаҳол деҳқонлар бирлашиб, коллектив хўжаликка айланганларидан кейин катта-катта ерларни ишлаш, ана шу ерлардан мўл ҳосил етиштириш, ўзларининг турмуш даражаларини яхшилашга эришдилар. Бугунги кундаги деҳқон ҳаётини ўтмишдагига сира ҳам солиштириб бўлмайди. Омоч, бўйинтуруққа ҳам етарли эга бўлмаган деҳқонларимиз ҳозирги кунда ҳар қандай ишни бажара оладиган кучли техника ва бошқа иш қуролларига эгалар.

Қишлоқларимизда Ленин васияти тўла амалга оширилмоқда.

МАЖЛИС бошланишидан олдин колхознинг маданият саройи фойесида қизғин суҳбатлар бўлди. Суратда колхоз раиси (ўртада) бир группа кекса колхозчилар би лан хўжаликнинг бугунги ишлари ҳақида гаплашиб турибди.

ТАКЛИФ ВА МУЛОҲАЗАЛАР

Қишлоқ хўжалик артели Устави лойиҳасини муҳокама қилишга бағишланган йиғилишда доклад қилган раис ҳам, музокарага чиқиб сўзлаган колхозчилар, мутахассислар ҳам янги Устав лойиҳасини тўлалигича маъқуллаш билан бирга унга айрим тузатишлар киритиш зарурлигини айтиб ўтдилар.

Ҳозирги пайтда илгариги коллектив хўжаликлар шароити, имконияти, қилиши мумкин бўлган ишлари таққослаб бўлмайдиган даражада ўзгариб кетди. Шунинг учун ҳам бундан олдинги колхозчилар съездида қабул қилинган Уставнинг айрим моддалари бугунги талаб даражасига жавоб беролмаётир.

Мажлисда кўпчилик шундай таклифни ўртага ташлади ва уни янги Устав лойиҳасига киритишни сўради. У қуйидагича:

«Колхоз территориясида яшаб, колхозчилар қатори ҳамма имкониятлардан фойдаланган ҳолда колхоз ишига қатнашмаётган ёки хўжалик бошлиғи бошқа жойда ишлаб унча катта фойда бермайдиган оила аъзоларидан бири ишлаётган кишиларни;

оиласи колхоз қишлоғида яшаган ҳолда ўзи кўп вақт бошқа жойларда арзимаган иш қилиб юрган кишиларни ва шуларга ўхшашларни ё колхоз ишига тортиш керак ёки хизмат жойида яшаш учун кўчириб юбориш керак».

Дангасалар, текинхўрларга қарши кескин курашиш учун Уставда қатъий сўзлар айтилиши мақсадга мувофиқ бўлар эди.

Колхоз пенсияси хусусида айтилган баъзи мулоҳазалар ҳам эътиборга сазовордир: Колхоз тузумининг оғир йилларида меҳнат қилиб, сўнгги вақтда қариб қолган чол-кампирлар ўша даврдаги ҳужжатларни сақламаганлар, колхоз архивлари ҳам бундай зарур ҳужжатларни сақламаганлар, колхоз архивлари ҳам бундай зарур ҳужжатларни йиғиб асрамаган. Эндиликда шундай ветеранлар ўз хизматларига яраша пенсия олмай умумий тартибга кўра пенсия олмоқдалар. Уставнинг янги вариантида ана шу масалаларга ҳам эътибор берилса соз бўлур эди.

Гидротехник ЁҚУБ САРИБОЕВнинг айтишига кўра, қишлоқда колхозчилар хизматини қиладиган усталар бор. Ана шуларга ҳам қай йўсинда пенсия белгилаш мумкин. Шулар ҳам Уставда ўз ифодасини топса, ёмон бўлмайди.

Маълумки, колхозчи хонадонида унинг сигири, қўй эчкиси, паррандаси бор. Пахтачилик йил сайин ривожланаётгани сабабли яйловлар қисқариб бормоқда, ҳатто илгаригидек увотлар ҳам йўқ ҳисоб. Шундай экан, колхозчи мол-ҳолини қаерда боқади? Шу сабабли колхозчилар молига ем-хашак бериш масаласи ҳам ўйлаб кўришга лойиқ мулоҳазадир.

Шўралисой қишлоқ Совети раисининг ўринбосари ҚАМБАР МАЪМИРБОЕВА сўзга чиқиб, боғча, яслиларни кеча-кундуз ишлайдиган шароитга кўчириш ва бу тўғрида янги Уставда қайд қилиниши лозимлигини ўртага ташлади.

Йиғилишда сўзга чиққан район ижроия комитетининг раиси Р. УСМОНОВ қишлоқларда маданий ўзгариш кучайиб бораётганлигини алоҳида таъкидлади. Ҳозирги пайтда колхозлар қишлоғи водопроводлаштирилмоқда ва газлаштирилмоқда. Шулардан қишлоқда яшаб аммо бошқа ёқда ишлаётган одамлар ҳам фойдаланаётир. Янги Уставда масаланинг шу томонини ҳам кўриб чиқилиши, колхозчи маблағи ҳисобига бўлаётган қурилишлардан бошқаларнинг фойдаланишини чегаралаб қўйиш тўғрисида ўйламоғи лозим.

* * *

Колхоз тузумининг атоқли ташкилотчиларидан бири Ҳамроқул Турсунқулов номли колхоз аъзолари тантанали йиғилишдан кейин ҳам уй-уйларига дарров тарқаб кетмадилар. Қадимда номи Шўралисой бўлган ана шу жойлар ўрнида қад кўтариб турган муҳташам Маданият саройи, унинг атрофидаги кўркам жамоат бинолари, икки томони ғиштин, ойнаванд уйлар билан безанган тўппа-тўғри кўчалар, улар адоғидаги поёнсиз, серҳосил далалар, мева, узуми ғарқ пишган боғлар, сут булоғи қайнаётган чорвачилик фермаларидаги бугунги, эртаги ва келажакдаги ишлар тўғрисида суҳбатлашардилар. Маданият саройи эшиги тепасига ёзиб қўйилган: **«Колхоз деҳқонлар учун коммунизм мактабидир»** деган сўзлар ҳақиқатан ҳам ҳаётий сўзлар эканлиги сезилиб турарди.

Коммунизм мактаби сари бораётган қишлоқ кишилари бугунги кунда ғайрат-шижоатга тўлганлар. Улар колхозларини яна ҳам бадавлат қилиш, кўркам қилиш, турмушларини фаровон этиш йўлида бир тан, бир жон бўлиб курашадилар.

С. МАҲКАМОВ.

КОЛХОЗ УМУМИЙ ЙИҒИЛИШИ ҚАРОРИДАН:

1. Колхоз (қишлоқ хўжалик артели) намунали Уставининг лойиҳаси маъқуллансин.

2. Колхозчиларнинг Бутуниттифоқ III съезди ва В. И. Ленин юбилейи шарафига бошланган социалистик мусобақа шартларини ўз муддатидан илгари бажариш учун бригада, звено, чорвачилик фермалари ҳамда артелнинг барча аъзолари ўртасида мусобақа кенгайтирилсин.

3. Бутуниттифоқ колхозчилар съезди очиладиган кунга қадар барча планларни бажариш, давлатга 4500 тонна «оқ олтин» етказиб бериш юзасидан олинган социалистик мажбуриятни шараф билан адо этишга бутун куч ва имкониятлар тўла сафарбар қилинсин.

ЯНГИЛИКЛАР, ХУШХАБАРЛАР

ҚЎШНИЛАРИМИЗ БУЮРТМАСИГА АСОСАН

Яқинда бир группа нукуслик меҳмонлар пойтахтимиздаги чолғу асбоблари фабрикасида бўлиб, Қорақалпоғистон халқ чолғу оркестри учун тайёрланган қўбуз ва дуторларни кўздан кечиришди. Тошкентлик усталар яратган музика асбоблари ҳам ташқи безаги, ҳам тиниқ товуши билан меҳмонларга маъқул тушди.

Шаҳримизнинг қўли гул ишчилари ясаган маҳсулотлар Ўрта Осиё республикалари санъаткорлари томонидан доимо мамнунлик билан қабул қилинади. Яқинда мазкур фабрика коллективи Тожикистон ҳамда Туркманистон созандалари буюртмасини ҳам сифатли қўлдан чиқарди.

ҲАВАСКОРЛАР КЎРГАЗМАСИ

«Восток» клубида авиация заводининг ҳаваскор рассомлари ижод этган асарларнинг кўчма кўргазмаси ташкил этилди. Айниқса, С. Ахмедов томонидан яратилган «Тоғлар» акварели кўплаб томошабинларни ўзига жалб этаяпти. Рассом жонажон ўлка табиатини шундай маҳорат билан чизганки, гўё киши ўзини сержилва тоғларимизда юргандек хис этади.

Шунингдек, А. Тошпўлатовнинг «Опа-сингиллар», И. Абдуллаевнинг «Кўчалар» полотнолари ҳам нозик дид, юксак маҳорат билан яратилган.

АРМИЯГА ЧАҚИРИЛУВЧИЛАР КИНОКЛУБИ

«Восток» кинотеатри қошида «Ватан ҳимоясида» деб номланган киноклуб ташкил этилди. Ойига икки марта бу ерга армияга чақирилувчи ёш ишчилар, студентлар, юқори синф ўқувчилари келиб Улуғ Ватан уруши қаҳрамонлари билан учрашадилар, ҳамшаҳарларимизнинг жасоратлари ҳақида қизиқарли ҳикоялар тинглайдилар, совет Армияси сафларида йигитлик бурчини адо этаётган акалари билан суҳбатлар қурišадилар.

Киноклубнинг ҳар бир машғулоти Совет Қуролли Кучлари ҳаётига бағишланган бадиий ёки ҳужжатли фильмлар намойиш этилиши билан тугайди.

А. ВАЛИЕВ.

ИЛҒОР УЧАСТКА

Оҳангарондаги 9-шахтанинг ўртоқ Федор Хон раҳбарлик қилаётган участкаси кончилари беш йилликнинг тўртинчи йили топшириғини муваффақиятли адо этишяпти.

Йил бошидан буён участка азаматлари 15 минг тоннага яқин «қора олтин» қазиб чиқаришди. Саккиз ойлик топшириқ ортиғи билан адо этилди.

Айниқса, участканинг Шомил Шимаев раҳбарлик қилаётган бригадаси кончилари қувонарли ютуқларни қўлга киритишяпти. Улар ойлик кўмир қазиб олиш топшириғини 120 процентдан ошириб бажармоқдалар. Бригада меҳнатсеварлари ишлаб чиқарган маҳсулот 7 минг тоннадан ошиб кетди.

Шунингдек, ўзаро социалистик мусобақада Александр Савин ва Мақсуд Кишпиев ўртоқлар бошқараётган коллективлар ҳам самарали ютуқларга эришмоқдалар.

Ҳ. АҲРОРОВ.

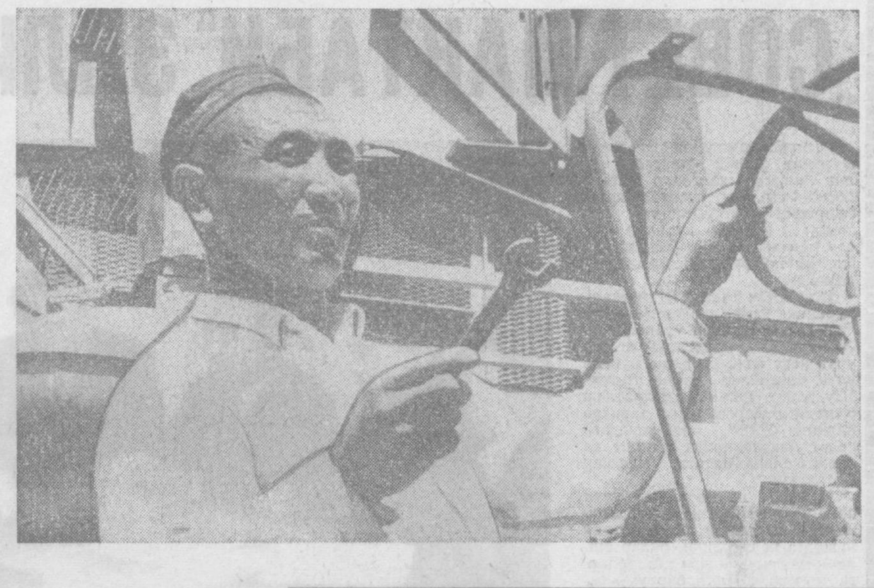

БУ ЙИЛГИ мавсум ўз агрегати билан 120 тоннадан ортиқ пахта териб беришга аҳд қилган Шарофиддин Жалолов Бўка районидаги «Ленин йўли» колхозининг илғор механизатори саналади. У ҳозир терим агрегатини мавсумга шай қилиб қўйди. Суратда: Ш. Жалолов.

О. Абдураҳмонов фотоси.

ПЕШҚАДАМЛАР ДАЛАСИДА

Оққўрғон районидаги Ҳамза номли колхоз далаларида каноп ўрим-йиғими қизғин бормоқда. Колхоз лубкорларининг ҳозирги кундаги барча диққат-эътибори далаларда етиштирилган «кўк олтин» ҳосилини барвақт йиғиб олишга қаратилган.

Колхозининг бригада далаларида иш қизғин. Бригада аъзолари бу йил мавжуд 60 гектар каноп майдонининг гектаридан 180 центнердан ҳосил кўтаришга аҳд қилишган. Ҳозир бригада аъзоларининг барча диққат эътибори етиштирилган ҳосилни барвақт йиғиб олиб ўз зиммаларидаги социалистик мажбуриятни шараф билан бажаришга қаратилган.

Ў. УМАРОВ.

БЕКОБОД районидаги Ленин номли колхоз ферма чорвадорлари ҳозиргача анчагина ем-хашак жамғариб қўйдилар. 70 гектар майдонга экилган маккажўхоридан мўлжалдаги силос бостирилди. Бу ишда илғор механизатор Мелиқўзи Абдувалиевнинг қўшган ҳиссаси катта. У ўз трактори билан моллар учун етарли озуқа тўплашда намуна кўрсатиб меҳнат қилаяпти. Суратда: М. Абдувалиев.

Х. Шодиев фотоси.

ЛУБКОРЛАР ҒАЙРАТИ

Кенг канопзор. Баравж луб ниҳоллари кўкка бўй чўзган. Анвойи ранг гуллар канопзор чиройига чирой қўшмоқда. Ниҳоллар бир текис ривожланган. Майдон четларигача кўчат тўлиқ.

— Бу йил озмунча меҳнат қилмадик, — дейди бригадир Пак Гин Сек, — баҳорда каноп уруғини экиш ҳам қийин келди. Кечроқ экилган майдонлар ҳам бор. Кўрдингизми, мана бу каноплар ҳали пишгани йўқ.

— У бир туп канопнинг учини синдириб кўрсатди. — Каноп пишиб етилса, у синмайди. Кейин ўроққа тушилса бўлади.

Канопзорларни айландик. Далаларда иш уюшқоқлик билан давом этяпти, Сайфулла Қаршибоев сув тараётган канопзорларда бўлдик.

— Канопни яхши етиштираман, деган деҳқон ҳозир ҳам сув тараши керак. Мана бу пайкаллар сал кечроқ экилганди. Бир марта қониб сув ичса, ўроққа етилади. — деди сувчи Сайфулла Қаршибоев.

Дарҳақиқат, Оққўрғон районидаги «Ленинград» колхозининг лубга меҳри тушган Пак Гин Сек бошлиқ бригадаси лубкорлари бу йил 95 гектар майдонининг ҳар гектаридан 185 центнердан «кўк олтин» ҳосили кўтаришга аҳду-қарор қилишган. Ҳозирги кунда бригадада каноп ўрими уюшқоқлик билан бошлаб юборилди. Ўрим-йиғим даврида канопзорларда 3 та «ЛС» агрегати ишлатиляпти.

Бригада лубкорлари ҳар йилгидек бу йил ҳам каноп ҳосилини ўз кучлари билан йиғиштириб олишга аҳд қилишган. Бригадага қарашли техника воситалари бўлганлиги учун қабул пунктларига ўз вақтида луб етказиб берилмоқда.

Ҳ. АҲМЕДОВ.

ТЕХНИКАГА ТАЯНАМИЗ

Пахтакор деҳқон учун бу йил синов йили бўлди, десак янглишмаган бўламиз. Лекин, баҳорги, ёзги қийинчиликларни меҳнат билан енгдик. Ғўзаларнинг яхши ривожланиши, серҳосил бўлиб етилиши учун бор техника ва резервлардан унумли фойдаландик. Дала ишларини ўзаро социалистик мусобақа асосида ташкил этганлигимиз туфайли ишда яхши кўрсаткичларга эришдик.

Йил бошидаёқ пахтакорларимиз ва механизаторларимиз билан бамаслаҳат иш юритиш тадбирларини белгилаб олган эдик. Бутун ёз бўйи ҳосил учун бўлган кураш ана шу асосда ҳар томонлама уюшқоқлик билан олиб борилди. Бригадалар, звенолар пахта далаларида мўл ҳосил етиштириш йўлида қилинган ҳаракатлар самарали якунланди. Ғўзаларимиз эрта ҳосилга кириб, дастлабки ҳосил нишоналари пишиб етилди.

Шу кеча-кундузда ҳамма 4000 тоннадан ортиқ «оқ олтин» хирмони кўтариш иштиёқи билан яшаяпти. Пахта майдонларидаги ҳосил чакки эмас. Пландан ошиб мажбуриятни қоплайдиган даражада. Ғўза тупларидаги ҳосил шохларини бўлиқ кўсаклар эгаллаган.

Бу ҳақда илғор пахтачилик бригадасининг бошлиғи Қўчқор Жаллақабовнинг бундай дегани ёдимда:

— Ҳақиқатан ҳам, бу йил пахтамиз бироз кечкироқ бўлиб қолди. Бунинг устига хаво иссиқлиги етарли бўлмаяпти. Бу шароитда ғўзаларга ишлов беришни янада кучайтириш, ернинг шароитига қараб суғориш лозим. Бригадамиз деҳқонлари ҳозирги кунда ғўзаларни танлаб парвариш қилишмоқда. Суғориш, тагини юмшатиш ҳам бир-бирига боғлаб олиб боряпти.

Ғўза парваришини пахта терими бошлангунча давом эттиришни мўлжаллаяпмиз. Дала ишлари ҳам ана шу асосда қизғин олиб боряпти. Ғўзаларни культивация қилишни давом эттиряпмиз. Йил бошидан бери бригадамизга қарашли 176 гектар майдондаги пахтани машинабоп қилиб ўстиришга ҳаракат қилдик. Ғўзаларнинг калтабўғин, сершох, серҳосил бўлиши машина учун жуда қулай келади. Шу билан биргаликда эгатларни ҳам текис бўлиши машина териминнинг сифатли ўтиши учун зарурдир. Пахтакорларимиз мана шу нарсага катта эътибор беришди.

Колхозимиз деҳқонлари 1800 гектар майдондаги пахтанинг ҳосилдор бўлиб етилиши йўлида эрта баҳордан бери зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Бу йилги шароитда экиндан юқори ҳосил етиштириш, пахтакор деҳқонларнинг режали иш тутишларига боғлиқ.

Хўжалигимизга қарашли пахта майдонлари уч табақага бўлинади: қирли, тўқайлик, тошлоқ ерлар. Ана шу ерларда пахта экиб, ундан мўлжалдаги ҳосил кўтариш озмунча меҳнат талаб қилади, дейсизми. Бу ерларда меҳнат қилаётган деҳқонларимиз жасорат кўрсатаётганлиги учун ҳам йилдан-йилга гектар бошига олинаётган ҳосилдорлик кўтарилиб боряпти.

Бир мисол. Бундан уч-тўрт йил илгари ҳозир пахта экилаётган майдонлардан олинадиган ҳосил 10-12 центнердан ошмас эди. Тошлоқ ерларимизда эса бундан ҳам паст ҳосил олиниб келинарди. Пахтакорларимиз ҳосилдорликни кескин ошириш тадбирларини кўрдилар. Бунинг учун етарли техника кучи келтирилди. Эрта баҳор тошлоқ ерларнинг тошлари териб ташланди. Тўқайли майдонларда эса қамиш томирлари бутунлай йўқотилди. Пировардида, кўп ўтмай экин майдонларимизнинг унумдорлиги бироз ортди. Кейинги икки-уч йил ичида ҳосилдорлик бир йўла 10-15 центнерга кўтарилди. Пахта таннархи ҳам арзонлашиб, колхоз ерлари бир неча ўн гектарга кенгайди.

Бу муваффақиятларга техникага таяниб иш тутаётганимиз туфайли эришмоқдамиз. Ҳақиқатан ҳам, техника деҳқонларимизнинг мустаҳкам таянчига айланиб қолди. Мана, ўтган йилни бир кўз олдингизга келтириб кўрайлик. Районимиздаги кўпгина хўжаликларда пахта плани бажарилмай қолди. Бунинг асосий сабаби нимада? Асосан, техника кучидан унумли фойдаланмаганимиз, ички резервларни қидириб ишга солмаганимизда, деб тушунсак хато қилмаган бўламиз.

Пахтакорларимиз ўтган йили мардонаворлик билан меҳнат қилиб зиммага олинган мажбуриятни шараф билан адо этдилар. Деҳқонларимизнинг бу йилги ҳаракати ҳам чакки эмас. Гектар бошига олинадиган ҳосилдорликни камида тўрт-беш центнерга кўтариш учун кетаётган кураш қизигандан қизиб бораяпти. Бир сафда тер тўкиб меҳнат қилаётган механизаторларимиз ишни бирдам ҳам тўхтатганларича йўқ. Юқорида айтиб ўтганимиздек, ерларимиз уч табақага бўлинса ҳам ҳозирги ҳосил нишоналари барча ерларимиз бир эканлигини кўрсатиб турибди.

Экинларда тўпланган ҳосил мажбуриятдан ҳам ошиб кетишини кўрсатиб турибди. Колхозимизда яқинда бўлиб ўтган ярим йиллик ҳисобот йиғилишида ғўзалардаги ҳосил чўғини ҳисоблаб чиққан мутахассисларимиз қўшимча мажбуриятни олишни маслаҳат бердилар. Шу асосда илгариги олинган мажбуриятга қўшимча 400 тонна пахта топширишга, гектар бошига олинадиган ҳосилдорликни 3,5 центнерга оширишга қарор қилинди.

Янги ҳосил йиғим-терими кунлари яқинлашиб келмоқда. Ҳадемай пахта далаларида қудратли терим машиналарининг гувури янграйди. Механизаторлар «оқ олтин»ни тез ва соз йиғиб олишга киришадилар. Биз мана шу ишларга олдиндан пухта ҳозирлик кўриб қўймоқдамиз. Далаларимизда ишлайдиган 55 та агрегатнинг ҳаммасини сифатли ремонтдан чиқариб қўйдик. Бу терим машиналарида ишлаш учун 22 йигит-қиз механизаторлар тайёрлов курсини битириб келди. Улар ҳозирданоқ йиғим-теримни уюшқоқлик билан кутиб олиш тадбирларини кўраяптилар.

Йил бошида етиштирилган пахтанинг 80 процентини машиналар билан териб олишни чамалаган эдик. Мутахассисларимизнинг кейинги режаларига қараганда камида 90 процент ҳосилни машиналар билан териб олиш мўлжалланяпти. Бунинг учун хўжалигимизда техника ва механизатор кадрлар етарли. Биз ана шу азаматларга ишониб, 2400 тонна ўрнига 3000 тонна пахтани машиналарда териб олишга аҳд қилганмиз. Бу шарафли ишга механизаторларимиздан Файзи Жўраева, Худойқул Маҳсумов, Суюн Аҳмедов, Абдашим Номозбоев Қиршим Чахоловлар йиғим-терим мавсумида 100—120 тоннадач ошириб пахта териб бериш билан хисса қўшадилар.

А. АБДУҲОЛИҚОВ,
Бўка районидаги Калинин номли колхоз раиси.

80 ПРОЦЕНТИ МАШИНАЛАРДА ТЕРИЛАДИ

Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхоз пахтакорлари 4 минг 800 тоннадан кўпроқ «оқ олтин» хирмони кўтариш учун 1432 гектар ерда ўстирилаётган ғўзаларни сифатли парвариш қилиб мўл ҳосил тўпламоқдалар. Шу кунларда пахтазор оралаган киши дилдан қувонади. Ҳар туп ғўзада 8—9 тадан кўсак санаш мумкин. Лекин пахтанинг ривожи кўсакларнинг етилиши бултургига нисбатан орқада. Шу сабабли пахтакорлар ғўза парваришини кўсаклар очилгунга қадар давом эттириш учун курашиб, ҳосилга ҳосил қўшиш ишларини бўшаштирмай давом эттиришяпти. Мўл ҳосил тўплашда А. Абдуқулов, И. Аҳмедов, Ким Тхя Юр каби механизаторлар, кунни тунга улаб ғўзаларга оби ҳаёт таратаётган Б. Бердаков, Ким Дягир каби сувчилар барчага намуна бўлишяпти. Шу кунга қадар пахтакорлар ишни прогрессив агротехника қоидаларига мос равишда олиб бориб жами майдондаги ғўзаларни тўрт маротаба сифатли культивация қилдилар. Ғўзалар 3 маротаба қондириб суғорилди. Вақтида чеканка қилиниб, ҳосилга дахли бўлмаган ён шохлари олиб ташланди. Карталар бегона ўтлардан ҳоли қилинди. Август ойининг бошларида ғўзага азотли ўғитлар бериш тўхтатилиб, маҳаллий ўғитлар шарбат тарикасида берилди. Ишни ана шу тарзда олиб борганимиз учун мажбуриятга яраша ҳосил тўпладик, дейди комплекс механизациялашган бригада бошлиғи Исмоил Амхедов . Дарвоқе, пахтакорлар бу йил давлатга ҳар гектар ердан пландаги 31 ўрнига 35 центнердан «оқ олтин» топшириб ҳосилнинг 80 процентдан ошигини машиналар билан териб оламиз деб сўз беришган. Ғўза парвариши билан бир қаторда теримга ҳам пухта тайёргарлик кўрилмоқда. Шу сабабли колхоз устахонасидаги 36 пахта териш машинасидан 32 таси сифатли ремонтдан чиқарилди. Тележкалар, йўллар ҳамда пахта қуритиладиган хирмонларни ҳам ремонти тугалланиш арафасида. Бу борада слесарь Н. Ўринбетов, токарь Э. Сереновлар ғайрат кўрсатиб ишлашмоқда. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти механизатор кадрлар тайёрлашга катта эътибор бермоқда. Машиналарда пахта териш истагини билдириб механизаторлар курсини муваффақиятли битирган Х. Раҳмонова, Х. Шерова, Ш. Қуролова ҳамда Р. Шодиевалар учун колхоз 4 та янги пахта териш машинаси сотиб олди. Ёш турсунойчилар мавсумда янги машиналари билан 100 тоннага етказиб пахта теришга аҳд қилишган. Шунингдек, тажрибали «чавандозлар» Н. Номозбоев, Ким Андрей, Н. Мадалиевлар 110-120 тонна «оқ олтин» териш учун мавсумга пухта тайёргарлик кўрмоқдалар.

М. ҚАЮМОВ.

Дунё хабарлари

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ИНДИРА ГАНДИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ДЕҲЛИ, 10 сентябрь. (ТАСС). Бош министр Индира Ганди кеча Деҳлида бўлиб ўтган оммавий митингда сўзлаб: «банкларнинг давлат ихтиёрига ўтказилиши мамлакатни социал иқтисодий революция бўсағасига олиб келди ва халқ оммасининг актив қатнашуви ҳамда ҳамкорлиги бу революцияни муваффақият билан амалга оширмоққа ёрдам беради», — деди.

«Банкларнинг давлат ихтиёрига ўтказилиши, — деб давом қилди у, — мамлакатда бойлар билан камбағаллар ўртасидаги тенгсизлик ўсиб боришига қарши қаратилгандир.» Сўнгра Индира Ганди таъкидлаб айтдики, бу ҳаракат ҳукуматнинг биринчи қадамидир. Мамлакатнинг сиёсий ва иқтисодий мустақиллигидан Ҳиндистон аҳолисининг барча табақалари фойдалана олишлари учун бундан кейин бошқа тадбирлар ҳам ўтказилади.

Бугунги куннинг асосий вазифаси, деди Индира Ганди, қишлоқ хўжалиги ва саноатда ишлаб чиқаришни юксалтириш ва ҳусусий секторда ишлаб чиқаришнинг тўпланиб қолишига йўл қўймасликдан иборатдир.

ЛЮКСЕМБУРГ КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ЛЮКСЕМБУРГ, 10 сентябрь. (ТАСС). Бу ерда Люксембург Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми бўлиб ўтди. «Цайтунг» газетасининг хабар беришича, пленум Люксембург Компартиясининг Коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг Москвадаги кенгашида қатнашган делегацияси ҳисоботини тинглади ва Люксембург Компартияси вакилининг шу тарихий учрашувдаги позициясини якдиллик билан маъқуллади. Пленум Москва кенгаши ҳужжатларида баён этилган принциплар ва қоидаларни изчиллик билан амалга ошириш зарурлигини таъкидлади.

АССАМБЛЕЯ ТУГАДИ

АДДИС-АБЕБА, 10 сентябрь. (ТАСС). Африка Бирлиги Ташкилоти давлат ва ҳукумат бошлиқларининг олтинчи ассамблеяси бугун эрталаб ўз ишини тугатди. Ассамблея якунловчи мажлисида Исроилнинг Бирлашган Араб Республикасига қарши қилган янги агрессиясини қатъий қоралади. Ассамблея Яқин Шарқ танглигини Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Кенгашининг 1967 йил 22 ноябрда қабул қилган резолюциясига мувофиқ бартараф этишга чақирди.

Ассамблея охирги мажлисида Африка Бирлиги Ташкилоти маслаҳат комитетининг Нигерия юзасидан тайёрланган резолюциясини маъқуллади. Африка Бирлиги Ташкилотининг резолюцияси Нигерия бирлигини сақлаб қолиш зарурлигини таъкидлаб, ҳар икки томонни уруш ҳаракатларини тўхтатиб, музокара столи теварагига ўтиришга даъват этади.

Ассамблея барча ҳукуматлар, халқаро ташкилотлар, шунингдек, бутун дунёдаги ҳамма сиёсий, диний ва бошқа органларга мурожаат қилиб, ушбу резолюциянинг бажарилишига ёрдам беришга ва Африка Бирлиги Ташкилотининг Нигерия танглигини ҳал этмоқчи бўлиб қилаётган уринишларига зарар етказиши мумкин бўлган бирон ҳатти-ҳаракатдан ўзларини тийиб туришга чақирди.

Шимолий Ирландия. Шаҳар кўчаларида тез-тез намойишлар бўлиб турипти. Полициячилар намойишчиларни тарқатиш учун қурол-яроғларни ҳам ишга солишга мажбур бўлишмоқда. Суратда: полициячи Лондондерридаги намойишни тарқатиш учун гранатомоётдан ўт очмоқда.

ЮПИ — ТАСС фотоси.

ХАЛҚАРО ЖУРНАЛИСТЛАР ТАШКИЛОТИНИНГ БАЁНОТИ

ПРАГА. (ТАСС). Халқаро журналистлар ҳамкорлиги куни муносабати билан Халқаро журналистлар ташкилоти эълон қилган баёнотда бундай дейилади: инсоннинг ижодий кучлари тез ривожланиб бораётган ва техника мислсиз тараққий этаётган бир даврда яшаб турибмиз. Лекин, инсоният ана шу ижодий имкониятларга қарамасдан очликдан, урушлардан, ирқчиликдан ва ижтимоий камситишлардан азоб чекмоқда. Дунёнинг кўпгина мамлакатларида империализм ҳар қандай эркин ва тараққийпарвар фикрни бўғмоқда, гражданлик ҳуқуқларини ва инсон ҳуқуқларини поймол қилмоқда, инсониятларнинг иззат-нафсини таҳқирламоқда.

Халқаро бирдамлик кунида биз барча софдил журналистларга мурожаат қилиб, Вьетнамдаги оммавий қирғинга хотима берилишига, можаро ўчоқлари ўчирилишига ҳаракат қилишга чақирамиз. Биз уларни Европа Хавфсизлиги ва дунёдаги бошқа районларнинг хавфсизлигини таъминлашга қаратилган таклифларни қўллаб-қувватлашга даъват қиламиз. Биз уларни инсон ҳуқуқлари учун, озодлик ва адолат учун кураш олиб боришга чақирамиз.

Ўз сафларида 150.000 дан ортиқ прогрессив демократ журналистларни бирлаштирувчи Халқаро журналистлар ташкилоти оммавий ахборот воситаларида ишловчи ва тинчлик учун, инсониятнинг яхши келажаги ва ижтимоий тараққиёт учун курашаётган барча ходимларига маънавий ва моддий ёрдам бериб келди ва бундан буён ҳам шундай ёрдамни бераверади.

БАНК ХИЗМАТЧИЛАРИ КАЗАРМАЛАРДА

ЛОНДОН, 10 сентябрь. (ТАСС). Иш ташлаган банк хизматчиларини қўллаб-қувватлаб Уругвай пойтахтида неча юзлаб хотин-қизлар намойиш ўтказдилар. Рейтер агентлиги мухбирининг Монтевидеодан хабар беришича, полиция намойишчиларни тарқатиб юбормоқ учун кўздан ёш оқизадиган газ ва сув отувчи ичақлар ишлатди.

Мамлакат президенти Хорхе Пачеко Арекo икки ҳафтадан бери давом этаётган забастовкани бостирмоқчи бўлиб банк хизматчиларини ҳарбий ҳолатга ўтказиш тўғрисида фармойиш берди. Шу декретга биноан ишга қайтиб келиш тўғрисидаги буйруққа бўйсунмаган ҳар бир киши ўз ўзидан қочоқ деб топилади.

КОЛХОЗЧИЛАР ҲУЗУРИДА

Яқинда Орджоникидзе районидаги «Правда» колхози сабзавоткорлари, боғбонлари ва чорвадорлари ҳузурига пойтахтлик бир группа олимлар меҳмон бўлиб келишди. Колхозчилар ва олимларнинг бугалги учрашуви халқаро мавзуга бағишланди.

Тушлик овқатдан сўнг дала шийпонларида қизиқарли лекциялар бўлди. Тарих фанлари кандидати Б. Маннонов дала меҳнаткашларига КПССнинг ташқи сиёсати, коммунистик ва ишчи партияларнинг Москва Кенгаши якунлари тўғрисида сўзлаб берди.

Тарих фанлари кандидати Т. Неъматов ўз лекциясини америкалик агрессорларнинг Вьетнамдаги қонли урушига бағишлади. Олим ўз озодлиги ва мустақиллиги учун мардонавор курашаётган вьетнам халқининг жасорати ҳақида колхозчиларга батафсил ҳикоя қилиб берди.

Шу куни олимлар колхознинг ферма ва полизларида, маҳаллаларда бўлиб, аҳоли ўртасида лекциялар ўқийдилар, суҳбат ва консультациялар ўтказдилар.

Ж. МЎМИНОВ.

ҲАЁЛ

Олим ТЎҚТАМУШЕВ,
қирғиз шоири.

Эрта тонгда туриб ўйлайман
сени,
Тонгдек ҳаёлимда бўласан
пайдо.

Кўрганимдан бери қанча
вақт ўтди,
Ўшанда номингни билмасдим
ҳатто.
Сен энди айландинг ширин
ҳаёлга,
Биламан, ёнимга келасан
бир кун.
Эришарман, жонон, ой
висолингга,
Ҳаёлларим тарқар мисоли
тутун.
Юрагим дукуллаб уради
бирдан,

Балки ғам-ҳижрондан беради
хабар.
Ларзага келади жону-
жаҳоним.
Менга азоб берар кўринмас
дилбар.
Қўрқиб, шубҳаланиб қарама
бундай,
Юзингда сезилар қўрқинч,
ҳаяжон.
Кулгинг жаранглаасин булоқ
сувидек
Жаннат парисидек келгин
мен томон.

ИЗЛАНИШ ВА ЯРАТИШ ИШТИЁҚИДА

Санъаткорнинг ижод йўлини бамисоли тоғ жилғасининг узоқ, сермашаққат ва шарафли йўлига қиёс қилиш мумкин.

Зилол тоғ жилғаси эзгу бир ният билан олисларга йўл олади. У борган жойда ҳаёт гуркирайди. Санъаткор ҳам шу зилол сувдек покиза ният билан ижод майдонига кириб келади. У одамларга завқ, шодлик бахш этиш учун тинмай изланади, яратади. Ўз уринишининг самарасини кўриш унинг учун бир олам қувонч бағишлайди.

Бугун биз ижодини қаламга олмоқчи бўлган ёш актёр Арсен Умуралиев ҳам худди шундай эзгу истак билан яшаётган санъаткор.

Арсен санъатга ҳали бир қарич болалигидаёқ меҳр қўйган. Кўрган кинофильмларидаги қаҳрамонларга тақлид қилиш, уларга ўхшашликка интилиш кучли эди. Унинг болалиги иккинчи жаҳон уруши йилларига тўғри келди. Арсен катталар қатори турли хил дала ишларига кўмаклашиб юрди. Айни вақтда овул мактабида ўқиди. Мактабни тугатгач, Пржевальский шаҳридаги техника билим юртида таҳсил кўрди. Сўнгра слесарь бўлиб ишлай бошлади. Фрунзедаги музика билим юртига ўқувчилар қабул қилинар экан, деган хабар Арсеннинг болалик орзусини алангалантириб юборди. 1952 йили у билим юртининг хор-дирижёрлик бўлимига ўқишга кирди.

Бу билим даргоҳи Арсен учун санъатнинг талайгина янги йўлларини очди. 1954 йили Қирғизистонга А. В. Луначарский номидаги театр институтининг актёрлар факультетига муносиб талабалар тўплагани Всеволод Иванович Остальский келади. Бу хабарни эшитган Арсен зудлик билан унга учрашди. Ўзининг мақсадлари, режалари ҳақида сўзлаб берди ҳамда «Қиз кутиш» номли этюдни ижро этди.

Унинг қобилиятини пайқаган В. Остальский Арсенни институтга тавсия қилди. Бу улкан билим даргоҳида ёш йигит санъатнинг бутун мураккаб сирларини ташналик билан ўрганишга киришди. Театр санъатининг назариясини, амалиётини атрофлича эгаллашга интилди. Театр ҳамда кино артистларининг иш тажрибалари, мулоҳазалари ёзилган асарларни берилиб ўқиди. Институт саҳнасида қўйилган асарларда ўзига хос роллар ижро этди. Ундаги бу интилиш ва қобилият институтнинг театр санъати муаллими Георгий Наумович Чухрайнинг эътиборини жалб қилди. Атоқли санъаткорнинг ғамхўрлиги Арсенни янада мукаммалроқ образлар яратишга ундади.

Арсен Умуралиев ўзининг биринчи қадамини кинодан бошлади. «Мосфильм»да яратилган «Қирқ биринчи» киносида Имонқул ролини ижро этди. Гарчанд бу роль эпизодик характерда бўлса-да, томошабинлар эътиборини тортди. Бу фильмда Қирғизистоннинг ажойиб санъаткори, СССР халқ артисти Муротбек Рисқулов ҳам қатнашган эди. У ҳали унча бой тажрибага эга бўлмай туриб, яхшигина образ ярата олган Арсеннинг қобилиятидан хурсанд бўлди.

ИЖОДИЙ ПОРТРЕТ

— Халқда, «бўладиган бола бошидан маълум» деган гап бор. Ўша пайтда кўрган ёш йигит кейинчалик мен билан бир театрда ишлайди, деб сира ҳам ўйламагандим, — дейди М. Рисқулов, — ваҳоланки вақтлар ўтиб, иккаламиз бир спектаклда баробар иштирок эта бошладик. Грибоедовнинг «Ақл балоси» асарида Арсен Чатский, мен эсам Фамусов ролини ижро этдик. Талайгина йиллар илгари кўрган йигитча энди мен билан баробар маҳоратга эга бўлиб етишибди. Унинг қобилиятидан бениҳоя мамнунман.

«Қирқ биринчи» номли фильмида иштирок этиши Арсен учун киносанъатига катта йўл очиб берди. 1956 — 57 йиллари у «Партизан учқуни», «Совуқ қалб изҳори» каби фильмларда иштирок этади.

1957 йили ГИТИСни имтиёзли диплом билан тугатган Арсен Қизил Байроқ орденли Қирғизистон давлат драма театрига ишга келади. У театрда ишласа-да, кино санъати билан алоқасини узмади. 1958 йили драматург Г. Абдумўминовнинг сценарийси асосида суратга олинган «Олис тоғларда» фильмида Назирқул образини яратди.

Бирор фильмни кўрган томошабин албатта ҳар бир артист ҳақида ҳар хил фикрда бўлади. Баъзи артистлар яратган образ унга манзур бўлса, баъзилари ёқинқирамайди. Бу томошабиннинг дидидан, санъатни тушуна билишидан далолат беради. Маълумки, бугунги томошабин ўта талабчан ва билимдондир. Буни яхши англаган Арсен хоҳ саҳнада, хоҳ экранда бўлсин, иложи борича табиий образлар яратишга интилади.

Ёш санъаткор кўпдан бери мураккаб психологик образ яратишни орзу қиларди. У орзу қилган образини Чингиз Айтматовнинг «Юзма-юз» асарида кўрди. Арсен асарни диққат билан ўқиб чиқди. Исмоил образини қай йўсинда талқин этиш ҳақида узоқ бош қотирди.

Шу вақтда театр аҳли Толос районига боради. Бу сафар Арсенни қийнаётган муаммоларнинг ечилишига сабаб бўлади. У Исмоил юрган, яширинган жойларни кўрди, кишилар билан суҳбатлашди. Хуллас, Исмоил образини тўлақонли яратиш, унинг ички дунёсини очиш учун барча имкониятларини ишга солди. Натижада саҳнада Арсеннинг ўзи орзу қилган мураккаб, руҳан зиддиятли Исмоил пайдо бўлди.

Юқорида эслатиб ўтганимиздек, Арсен Грибоедовнинг «Ақл балоси» асарида муваффақиятли иштирок этган Чатский образи Арсен Умуралиев яратган образлар ичидаги энг тўлақонлиси, дейиш мумкин. Бу образ томошабин кўз ўнгида артист талантининг янги қирралари очилишига сабаб бўлди.

— Чатский ролида завқ билан ўйнайман, — дейди Арсен, — бу образ асарни дастлаб ўқиганимдаёқ кўнглимга яқин бўлиб қолган. Лекин, бу билан мен образни ўринлатиб ижро этдим, деёлмайман. Балки ҳали ҳам қаҳрамоннинг томошабин учун номаълум томонлари очилмай қолгандир.

Шубҳасиз ҳар бир санъаткор ўзи ҳақида бундан бўлак фикр айтиши мумкин эмас.

Ҳозир Арсен Умуралиев яна янги образлар яратиш устида иш олиб бораяпти. У қирғиз театри саҳнасида қўйилаётган Тўхтагул Сотилғанов номли республика давлат мукофотининг лауреати Т. Абдумўминовнинг «Йиқилган қоқилгандан кулади» комедиясида Отабоев образини яратди.

В. КАРИМОВА.

Қ .МАЛИКОВ.

ОЛАТОВ

Қирғизтов жой қилгандай ернинг
тубин,
Чўққилар яширгандай оппоқ бошин.
Кўп одам билган эмас юксаклигин
Сайёҳлар оқартганча тепа сочин.
Ғарб аввал кўриб Кавказ тоғ чўққисин
Кўп сайёҳ Альп тоғига тиккан кўзин.
Ким бўлса яқинроқда кўрар экан,
Кўрганин мақтар экан қўймай сўзин.
Кавказга қарши экан деб ўйламанглар,
Кавказни жоним билан мен севаман.
Қулиев, Ҳамзатовлар қирғиз тоғин
Сал кечроқ билганига куюнаман.
Ҳеч маҳал бўлганмас дўстлигимиз,
Сўнмайди Алатовда дўстлик юрак.
Етти минг тўрт юз метр юксакликда
Сақланган дўстлик деган улуғ тилак.
Ким келса дўстлик билан, қўлин бериб
Мингизган чўққисига деб марҳабо.
Узатган той берганга нор мингизиб,
Яхшиликни истаб келган доимо!

Қирғизчадан таржима.

„СОВЕТ МАКТАБИ“ ЭЛЛИК ЁШДА

Республикамизнинг педагогик журнали «Совет мактаби» эллик йиллик жанговар йўлини босиб ўтди. Ҳа, республикамиз маорифчи-зиёкорларининг севимли ва қадрдон журнали «Совет мактаби» бугун ўзининг 50 йиллик табаррук ёшини нишонламоқда.

Туркистон ўлкаси меҳнаткашларининг ўғил, қизларига Октябрнинг илк совғаси ўлароқ мактабларнинг эшиклари ҳамма учун кенг очиб берилди; кўплаб янги мактаблар барпо этилди. Шундай қилиб, меҳнаткаш омманинг фарзандлари тарихда биринчи бўлиб янги усулдаги совет мактабларида таълим ва тарбия олиш бахтига муяссар бўлдилар.

Билим ва маърифат учун олиб борилган кескин кураш янги-янги жанговар вазифаларни вужудга келтирдики, булар ёшларни янги усулдаги мактабларга тортиш, халқни бир умр заҳарлаб келган эски-диний мактабларга хотима бериш, мактабларни ўқитувчи кадрлар ва зарур ўқув анжомлари, дарсликлар билан таъминлаш, қисқаси янги билим ўчоқлари иши, ундаги таълим ва тарбия мазмунининг афзалликларини элга манзур қилиш ва ҳоказолардан иборат эди.

Суратда: «Совет мактаби» журнали редакцияси коллективининг бир группасини кўриб турибсиз.
Н. Аъзамов фотоси.

Шундай бир шароитда мактаблар ишига раҳбарлик қилиш, хусусан, ҳали илмий ва методик жиҳатдан ожиз бўлган ўқитувчиларга ёрдам кўрсатишга, таълим-тарбия жараёнининг асл мақсад ва вазифаларини маорифчи ходимларга етказишга хизмат қиладиган илмий-методик рисола-мажмуа нашр қилишга катта эҳтиёж туғилди. РСФСР Халқ Комиссарлар Советининг «Давлат нашриёти тўғрисида»ги декретининг эълон қилиниши айни муддао бўлди.

Туркистон мусулмон ўқитувчиларининг 1918 йил август ойида Тошкентда чақирилган биринчи қурултойи ўз қарорига мактаблар учун ҳамма фанлар бўйича дарсликлар ва илмий-методик қўлланмалар нашр қилиш ҳақидаги талабларни ҳам киритди. Ниҳоят, 1918 йилнинг декабрь ойидан бошлаб Туркистон жумҳурияти Маориф Халқ Комиссарлиги ва унинг ҳузуридаги «Билим кенгаши» томонидан араб алифбесида ҳафталик «Маориф» журнали барпо этилди. «Маориф» журнали 1922 йил сентябрдан бошлаб «Билим ўчоғи» номи билан фанний, адабий, ижтимоий ва тарбиявий журнал бўлиб чиқа бошлади.

«Билим ўчоғи» Ўзбекистоннинг ягона педагогик журнали сифатида 1925 йилдан «Маориф ва ўқитғувчи», 1934 йилдан «Политехника мактаб ва педагогика», 1937 йилдан бошлаб «Совет педагогикаси» ва ниҳоят 1951 йилдан бери эса «Совет мактаби» номи билан мунтазам нашр қилиниб келинмоқда.

«Совет мактаби» журнали ўзининг дастлабки сонлариданоқ Октябрь самараларини мустаҳкамлашга, хусусан халқ маорифи органлари ходимларига, ўқитувчилар ва мактабгача тарбия муассасаларининг тарбиячиларига партия ва ҳукуматимизнинг мактаб-маориф ҳақидаги қарорлар ва кўрсатмаларини амалга оширишда, халқ маорифининг ташкилий масалаларини ҳал қилишда ёрдам кўрсатишга киришди. Бу йўлда маорифчи ходимлар ва халқ ўқитувчиларининг энг яқин ёрдамчиси, маслаҳатчиси ва кўмакдоши бўлиб қолди. Журналнинг дастлабки сонлари мундарижасидан ўрин олган мактаб ва ундаги ўқув-тарбия ишларини ташкил қилишга доир турли фанларни ўқитиш методлари, «Ҳафталик ўқиш жадвали», мактабнинг диндан айрилуви ҳақидаги буйруқ ва иловалар, мактаб биноларининг ҳақидаги буйруқ, «Жинсий тарбия масаласи», «Мактабда меҳнат тарбияси ва иш мактаблари иши», «Биринчи босқич мактабларнинг вазифалари», «Мактабда соғлиқни сақлаш», «Хотин-қизларни маърифатга чақириш», «Хотин-қизлар маорифи», «Мактабда ўлкани ўрганишнинг аҳамияти» каби қатор мақола ва йўл-йўриқлар юқоридаги фикримизнинг далилидир.

Хусусан, «Маориф ва ўқитғувчи» катта илмий, педагогик масалаларни кўтарган ва журналхонлар томонидан қизиқиб ва севилиб ўқилган журналлардан бири эди. Журнал атрофига уюшган қалам эгалари дастлаб саноқли бўлган. Бу ҳол журналнинг мунтазам, бой мазмунда чиқишига қийинчилик туғдирган бўлса, сўнгроқ унинг атрофида илғор рус педагоглари, ўзбек халқининг илк маърифатпарвар зиёкорлари кўпайиб борди.

Йиллар ва улуғ беш йилликлар даври ўз олдига қандай юксак ва мураккаб вазифалар қўйган ва буларни ғолибона амалга ошириш йўлида совет халқи шонли Коммунистик партия етакчилигида қандай кураш олиб борган бўлса, «Совет мактаби» журнали ҳам бунда ҳамкор ва ҳамнафас бўлиб яшади. Республикамизда халқни тўла саводхон қилиш, янги алифбога кўчиш, хотин-қизларни билим ва маърифатли қилишдан тортиб, миллий ўқитувчи ва тарбиячи кадрлар тайёрлаш, уларни сиёсий-ғоявий чиниқтириш, умумий-мажбурий таълим ҳақидаги қонунни амалга ошириш, мактабда ўқитиш ва ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялаш, политехник таълим, ўрта ҳамда олий мактаб ва ниҳоят ўқитувчиларнинг илмий савияси ва педагогик маҳоратларини тинмай ошириб боришгача бўлган жуда катта ва муҳим масалаларда коллектив ташвиқотчи, тарғиботчи ва ташкилотчилик бурчини адо этди.

Ҳозирги кунда «Совет мактаби» журнали 60.000 дан ортиқ нусхада нашр қилинмоқда. Унинг қардош республикалардаги обуначилари сони йил сайин ортиб бормоқда.

Айни вақтда «Совет мактаби» журналининг 500 дан ортиқ актив қаламкашлари бор. Булар республикамиздаги атоқли олимлар, фан доктор ва кандидатлари, олий мактабларнинг ўқитувчилари, педагогика фани илмий-тадқиқотчилари, мактабларда фидокорона меҳнат қилаётган илғор ва тажрибали ўқитувчилар ва мактабгача тарбия муассасаларининг пешқадам тарбиячиларидирлар.

КПСС XXIII съезди совет кишиларини, келажагимиз бўлган ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялаш, мамлакатда фан-маданият ва халқ маорифи ишини тинмай такомиллаштириш ишига катта эътибор берди. Съезд қарорлари асосида республика Маориф министрлиги мактабларда таълим-тарбия иши мазмуни ва савиясини яхшилашга қаратилган бир талай тадбирлар белгилади. Мактаблар, ўқитувчилар ишига раҳбарлик ва контроллик кучайтирилди. Ўқитишнинг самаралилиги ошди. Илмий-методик ишлар савияси яхшиланди. Илғор педагогик тажрибалар мустаҳкамланиб, оммалашиб бормоқда. Эришилган бу ютуқларда «Совет мактаби» журналининг ҳам ҳиссаси бор, албатта.

«Совет мактаби» журнали олдида катта вазифалар турибди. Булар халқ маорифи, мактаб, таълим-тарбия ишлари мазмуни ва савиясини ҳозирги давр талаблари даражасига кўтаришда партия ва ҳукуматимиз томонидан белгилаб берилган вазифаларни изчиллик билан амалга ошириш учун курашишдан иборатдир.

Умумий-мажбурий ўрта таълимни жорий қилиш, машғулотларни янги ўқув программаси кўламида муваффақиятли ўтишга эришиш, ёшларнинг умумий билим савиялари даражасини кўтариш, уларни ҳаётга ва мустақил меҳнат фаолиятига чиниқтириш юзасидан белгиланган факультатив машғулотларни ҳамма ерда тўғри ва сифатли ташкил этишини таъминлаш ва уларга илмий, методик ёрдам кўрсатиш айниқса муҳимдир.

«Совет мактаби» журнали ходимлари ва унинг кўпсонли активи бундан буён ҳам ўзининг педагогик ва журналистик тажрибаларини ишга солаверадилар.

У. РАСУЛОВ,
«Совет мактаби» журналининг бўлим мудири.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

ФАРҒОНА КИНОФЕСТИВАЛИ

3 октябрдан 6 октябргача Фарғонада қисқа метражли ва телевизион фильмларнинг республика фестивали бўлиб ўтади. Ўтган йили ва шу йилнинг биринчи палласида чиқарилган фильмлар жюри ва томошабинлар ҳукмига тақдим қилинади. Илгари яратилган, шунингдек қардош республикалардан фестивалга таклиф қилинган меҳмонлар келтирган фильмлар конкурсдан ташқари намойиш қилинади.

Сараловчи комиссия конкурс фильмларини кўриб чиқмоқда. Булар орасида «Тоғлар ва Афсоналар мамлакати», «Аския», «Баҳор», «Сингапурда», «Шоир, Олим, Гуманист», «Катта Фарғона канали» ва бошқа фильмлар бор. (ЎзТАГ).

ПОЙТАХТИМИЗНИНГ Ҳамза районида очилган бу янги ошхонага «Фестиваль» деб ном берилган. Олмалиқ трассаси бўйидаги бу умумий овқатланиш тармоғи ҳамма вақт хўрандалар билан гавжум бўлади. Суратларда: ошхонанинг ташқи ва ички кўриниши. Ўнгдаги суратда ишлаб чиқариш бўлимининг мудири Ҳамиджон Холмуҳамедов (ўнг томонда), ошпазлар Йўлдош Абдуқодиров ва Ҳабибулла Содиқовлар билан таомлар сифатини кўздан кечиришмоқда.
А. Абалян фотолари.

ФУТБОЛ: БИРИНЧИ СИНОВДАН ЎТИЛДИ

Ниҳоят, СССР терма командаси ҳам «Олтин маъбуда» даъвогарлари сафига қўшилиб «жанг»ни бошлади, 10 сентябрь куни Белфаст шаҳрида биринчи, айтиш мумкинки энг қийин синовдан ўтди.

Шимолий ирландияликлар биз учун шу вақтгача номаълум рақиб эди. Ҳали ҳеч қачон ватандошларимиз бу мамлакат футболчилари билан мусобақалашмаганди. Лекин унинг кучи ва имкониятлари бизга маълум эди. Туркия терма футболчиларини икки марта мағлубиятга учратиб, группада пешқадам бўлиб олган Шимолий ирландияликлар ўз паспортига Мексика муҳри қўйилишини жуда истаётган эдилар. Ўз майдонидаги ғалаба уларни амалда жаҳон биринчилиги финалига олиб чиқарди. Шу сабабли ҳам совет футболчилари билан бўладиган ўйинга майдон эгалари катта эътибор бердилар.

Англия ва Шотландиянинг энг яхши профессионал клубларида ўйновчи Шимолий Ирландия футболчилари бу учрашувга чақирилди. Команданинг умиди — ўтган йили Европанинг энг яхши футболчиси номини олган талантли ҳужумчи Бест, тажрибали Дуган, асосий зарбдор кучлар Макморди, Клеменсларда эди.

Лекин ўйин натижаси рақибларимиз кутганидек бўлиб чиқмади...

Франциялик судья Мишель Китабше хуштаги билан мусобақа бошланди. СССР терма командаси майдонга қуйидаги составда тушди: Руданов, Дзодзуашвили, Шестернев, Капличний, Ловчев, Киселев, Мунтян, Афонин, Хусаинов, Пузач ва Хмельницкий. Ҳимоячи Хурцилава бетоблиги сабабли ўйинда қатнаша олмади.

Биринчи минутларданоқ майдон эгалари шиддатли ҳужумга ўтдилар. Бест эпчиллик қилиб Дзодзуашвилини шоширib қўяди, баланд бўйли Дуган тепадан келаётган тўпларни боши билан дарвоза томонга йўналтиради. Дарвозабонимиз Руданов Макморднинг оёғига ташланиб, тўпни қийинчилик билан ушлаб қолади. Шимолий Ирландия командаси шу тарзда танаффусгача ташаббусни қўлдан бермади. Ўйиннинг иккинчи бўлимини совет футболчилари активлик билан бошладилар. Ярим химоячилар Мунтян ва Киселев майдон эгалари дарвозабони Женнингсни ҳушёр туришга мажбур этдилар. Ловчев ҳам тез-тез олдинда пайдо бўла бошлади.

Аммо, совет футболчилари ҳужумда оз куч билан ҳаракат қилгани учун комбинациялар ниҳоясига етказилмади.

Вақт ўтиб борса ҳам ҳисоб очилмасди. Шунда тренерлар биттадан ўйинчини алмаштиришди. Совет командасида Хмельницкий ўрнига Евряжихин тушди, мезбонларнинг ярим ҳимоя чизиғида Женсон пайдо бўлди. Янги кучлар ҳам ўзини кўрсата олмади.

Майдон эгалари ҳар қанча уринишмасин, ҳимояда аҳиллик билан ўйнаган совет командасининг дарвозасини забт этолмадилар. Ўз навбатида СССР футболчилари ҳам программа-минимум билан чекланиб қолдилар.

Шундай қилиб, биринчи катта тўсиқдан ўтилди. 0:0. Чакки эмас. Яна учта тўсиқ турипти. Энди уларни ғалаба билан якунлаш, яна камида 5 очко олиш керак. Ана шундагина Мексикага йўлланма Ватанимиз футболчилари қўлига тегади.

Ҳозирча командамиз мусобақалашаётган IV группада вазият қуйидагича:

Мамлакатлар	У.	Ю.	Д.	М.	Т.	О.
Шимолий Ирландия	3	2	1	0	7—1	5
СССР	1	0	1	0	0—0	1
Туркия	2	0	0	2	1—7	0

Совет командаси навбатдаги саралаш ўйинларининг иккитасини Москвада ўтказади. 15 октябрда Туркия терма командасини ва 22 октябрда Шимолий Ирландия футболчиларини қабул қилади. Охирги ўйин 16 ноябрда Стамбулда бўлади.

Реклама ва эълонлар

Телевидение

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — **Кўрсатишлар программаси.**

Рус тилида: 18.20 — **Абитуриент — 69** (юқори синф ўқувчилари учун), 19.00 — **Футбол. «Пахтакор» — «Локомотив»** (Москва). Танаффус вақтида телеянгиликлар. 20.45 — **Пойтахтимиз меҳмонлари.**

Ўзбек тилида: 21.45 — **Телеянгиликлар,** 22.00 — **Москва, Кремль** (киноленинnoма), 22.25 — Ўзбекистонда қирғиз адабиёти ва санъати декадаси. **Ёзувчи Т. Абдумўминовнинг адабий портрети.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

12.55 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — **Павел Корчагин** (бадиий фильм), 21.40— **Ҳужжатли фильм.**

Рус тилида: 22.00 — **Паролнинг ҳожати йўқ** (бадиий фильмнинг иккинчи серияси).

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — **Ўзбекистонда қирғиз адбиёти ва санъати декадаси — 12/IX да Чўлпон, 13/IXда Манас.**

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 12/IX да **Мирзо Улуғбек, 13/IX да Аяжонларим.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Венгер ва совет цирки артистларининг гастроллари.**

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

Тирик мурда (1 ва 2-серия) — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 3 ва кеч 8 яримда), «СПУТНИК» (кундуз 2, 3, кеч 8 ва 9 да), «МОСКВА» (кундуз 3 ва кеч 7 да), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кеч 6 ва 9 да).

Хотинимнинг номуси — НАВОИЙ номли, «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 1 ва 5 яримда), «СПУТНИК» (кундуз 12, 1, 5, кеч 6 ва 7да).

Аввал сен ур, Фреди! — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Улкан севги серенадаси — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 2 ва 4 да).

Сангам (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз соат 4 20 минутда).

ЁЗГИ БИНОДА
(Кеч соат 8 ярим ва 10 да бошланади)

Тирик мурда (1 ва 2-серия) — «ФЕСТИВАЛЬ».

Хотинимнинг номуси — «ХЕВА».

«ПОЛИТОТДЕЛ» КОЛХОЗИ МАРКАЗИЙ СТАДИОНИДА

18 сентябрь кеч соат 6 да ««ШАХТЕР» (Қарағанда) — «ПОЛИТОТДЕЛ» командалари ўртасида ФУТБОЛ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Б— 2365. ИНДЕКС — 6469. Р. 03305